

A KOLOZSVÁRI SZENT MIHÁLY-PLÉBÁNIATEMPLOM RÖVID TÖRTÉNETE

SCURT ISTORIC AL BISERICII PAROHIALE SFÂNTUL MIHAIL DIN CLUJ-NAPOCA

A BRIEF HISTORY OF THE PARISH CHURCH OF SAINT MICHAEL IN CLUJ-NAPOCA

Lupescu Radu, Szathmári Edina

A templom külső felülete

■ **A SZENT MIHÁLY-TEMPLOM** Kolozsváron található, abban a városban, amely az elmúlt évszázadok során fokozatosan nőtte ki magát Erdély vezető városává, jelen pillanatban pedig Bukarest után Románia legnagyobb metropolisza. 1918 előtt a Magyar Királyság és az Erdélyi Fejedelemség részét képezte. Az uralkodók rendszerint támogatták fejlődését azt követően, hogy 1316 óta megerősítették városi kiváltságait, főiskolát majd egyetemet alapítottak itt és lehetővé tették gazdasági megerősödését. A Szent Mihály-templom Kolozsvár legjelentősebb egyházi létesítménye, amely a középkor óta központi szerepet játszott a város vallási és szellemi életében.

Írótt forrásokban 1313-ban említik először a templom plébánosát. Benedek plébános Kolozsvár meghatározó egyénisége volt, aki három évvel később sikeresen folyamodott városi kiváltságokért Anjou I. Károly magyar királyhoz. Innentől kezdve a város jelentős fejlődésen ment keresztül, a 14. század közepére pedig létrejött minden feltétele annak, hogy a közösség új plébániatemplomot építsen. Az építkezés kezdetének szép emléke az 1349-ben, Avignonban kész búcsúlevél, amely egyben a templom és filiája, a Szent Jakab-kápolna első említése. A magyar királyok, Luxemburgi Zsigmond, Habsburg V. László, Mátyás király, Jagelló II. Ulászló és a polgárok kitaró támogatásával közel másfél évszázadon át zajlott az építkezés. Ez idő alatt elkészültek a templom szentélyével, amelynek falpillér fejezetein nem csak igényesen kivitelezett bibliai történetek teszik vallási és emberközpontúvá az egész teret, hanem a mindennapi életből vett jelenetek is. A szentélyt két további mellékszentéllyel egészítették ki, ahol minden bizonnyal a templom két további jelentős oltárát állították fel. Művészeti szempontból nagyon értékes a templom hajója is. Kivitelezése olyan nemzetközi műhelyre hárult, amely Lengyelországban és Magyarországon több városában is dolgozott, többek között Krakkóban, Kassán, Segesváron és Brassóban. Különösen a Bécsben teológiát és jogot tanult Georg Schleyng plébános tett sokat a templom befejezése érdekében. 1453-ban V. László király udvari papnak nevezte ki és közel három évtizeden keresztül irányította a kolozsvári egyházat.

A plébánia mellett működött a város iskolája, amely a kolozsvári oktatás legkorábbi intézménye volt. Alapítására a 14. században került sor. Minden bizonnyal az itteni iskolamester foglalkozott a fiatal Mátyás király tanításával, aki nem csak, hogy a városban született, hanem a Szent Mihály-templomban keresztelték meg.

A 16. század elején, az építkezés utolsó szakaszában került sor a nyugati tornyok emelésére. Sok más európai templomhoz hasonlóan, a munkálatok ebben a szakaszban álltak le. Csupán az északi torony építése valósult meg, a déliiről végül lemondtak. Már a 16. század elején készült el az új sekrestyeyajtó, a templom talán legdíszesebb kőszobrászati emléke, amely a bécsi ihletésű későgótikus portrészobrászatot egyesíti a Mátyás király óta elterjedő magyarországi reneszánsz stílussal. A templom kétségtelenül a gótika erdélyi virágzásának egyik legszebb emléke, amely jól érzékelteti nem csak a nyugati stílusoknak, hanem a katolicizmus elterjedésének is a határait Kelet-Európában.

A reformáció erdélyi sikere új korszakot jelentett a templom életében is. Az 1540-es évektől már Wittenbergben tanult plébánosokat választott a város, akik hatására a polgárok lutheránusok, majd kálvinisták és végül unitáriusok lettek. Heltai Gáspár volt az első, aki nyomdát is alapított a városban. Kezdeményezte a Biblia fordítását, továbbá számos teológiai, irodalmi és történelmi munkát publikált, amelyekkel hozzájárult az irodalmi magyar nyelv kialakulásához. Őt követte Erdély legnagyobb hatású reformátora, Dávid Ferenc, akinek tanításai révén új felekezet jött létre, az unitárius egyház. Ezek a fejlemények is jól érzékeltetik, hogy Kolozsvár a 16. században Erdély vezető városává nőtte ki magát (Transilvaniae civitas primaria), a Szent Mihály-templom plébánosa pedig nagy tudású és hatású egyházi emberek voltak.

Ebben az időszakban a templom nem csak vallási, hanem politikai események színtere is volt. Az erdélyi országgyűlések egyik visszatérő helyszíne Kolozsvár volt, ezeket rendszerint a templomban tartották. Erdély több fejedelmét választották itt meg: Báthory Zsigmondot (1601), Bocskai Istvánt (1606), Rákóczi Zsigmondot (1607), Báthory Gábort (1608), Bethlen Gábort (1613) és Bethlen Istvánt (1630).

Azt követően, hogy a 17. század végén sikerült a törököket kiűzni Magyarország területéről, a Habsburg uralkodók egyaránt kiterjesztették uralmukat Magyarországra és Erdélyre. Az új politikai fejlemények megfelelő körülményt teremtettek a katolikus egyház számára, hogy néhány fontosabb erdélyi templomot visszakapjon. Így került sor 1716-ban a Szent Mihály-templom visszavételére, mely azóta is katolikus templomként szolgál. Az új kezdetek különösen nehezek voltak, mivel a középkori kegytárgyakból semmi sem őrződött meg és az oltárokat is elpusztították. Az új-jászületés kiváló plébánosa az Olmützben teológiai végzett Bíró János volt, akiről jogosan jegyezték fel a Canonica Visitatio-ban, hogy „plebanus zelozissimus, cui similis non fuit antea”. A 18. század derekán került sor a templom látványos barokk átalakítására és az új oltárok felállítására. Erdély két kiváló barokkszobrásza dolgozott a templomnál éveken át: Johann Nachtigall és Anton Schuchbauer. Tevékenységüknek máig álló emléke a templom monumentális szószéke és a Szent Kereszt szoborkompozíció. Ezen túlmenően öt barokk oltárt készítettek a templom számára: Háromkirályok, Szent Katalin, Vízkereszt, Szent Háromság és Nepomuki Szent János tiszteletére.

Ebben a korszakban sajnos bontani is kellett. A templom egyetlen tornya a földrengések és tűzvészek következtében szerkezetileg jelentős mértékben meggyengült és 1764-ben lebontották. Közel egy évszázadig állt torony nélküli a templom, míg végül több kezdeményezés után 1837–1862 között megépítették a régi harangjainak ismét otthont adó neogótikus tornyot. A 80 m magas új építmény annyira összeolvadt a templom középkori tömbjével, hogy ma már teljes építészeti egységet képeznek. A 20. század elején a torony aljában helyezték el Fadrusz János egyik remekművét, a Krisztust ábrázoló feszületet, amely a Mátyás-szoborral együtt méltón tanúskodik e kiváló művész kolozsvári tevékenységéről.

A két világháború között Márton Áron volt a templom plébánosa, akit 1939-ben XI. Pius pápa gyulafehérvári püspöknek nevezett ki. A második világháború alatt nyíltan állást foglalt a háború és a zsidó deportálások ellen. Együttműködött orvosokkal, ügyvédekkel, akik segítségével több száz zsidó életét mentette meg. A háború után, azt követően, hogy a kommunisták átvették a hatalmat Romániában, kiállt a katolikus és görög-katolikus papok meghurcoltatása ellen, aminek következtében végül 1949-ben őt is letartóztatták. Kisebb megszakításokkal 1980-ban bekövetkezett haláláig igazgatta egyházmegyéjét. Boldoggá avatása jelenleg folyamatban van.

A 20. században Kolozsvár látványos átalakuláson ment keresztül, aminek következtében lakosságának etnikai és felekezeti képe teljesen megváltozott. A görög-katolikus egyház püspökséget, az ortodox egyház érsekséget alapított a városban. A protestáns felekezeteknek szintén van itt püspökségük. Egyedül a város legrégebbi katolikus egyháza került hierarchiai szempontból háttérbe. Ezt a helyzetet mindenképpen újra kell értékelni és a katolikus egyházat megillető méltó szerep visszanyerését elősegíteni.

A templom belső felülete

A MI SZENT MIHÁLY-TEMPLOMUNK A rehabilitáció munkálatai képekben • 2018–2022

■ **BISERICA SFÂNTUL MIHAIL** se află în Cluj-Napoca, un oraș care s-a dezvoltat treptat de-a lungul secolelor și a devenit principalul oraș din Transilvania, fiind în prezent a doua cea mai mare metropolă din România, după București. Înainte de 1918, a făcut parte din Regatul Ungariei și din Principatul Transilvaniei. După consolidarea privilegiilor sale urbane din anul 1316, mai toți domnitorii i-au sprrijinit dezvoltarea, au fondat un colegiu și apoi o universitate, permițându-i consolidarea economică.

Biserica Sfântul Mihail este cel mai important lăcaș de cult al orașului Cluj-Napoca, el având un rol central în viața spirituală și intelectuală a orașului.

Prima sursă scrisă care amintește de preotul paroh al bisericii datează din anul 1313. Preotul paroh Benedek a fost o personalitate proeminentă a Clujului. Trei ani mai târziu, el s-a adresat regelui ungar Carol I de Anjou obținând privilegiu urbane pentru localitate. De aici înainte, orașul a cunoscut o dezvoltare importantă, iar până la mijlocul secolului al XIV-lea, comunitatea a dobândit toate condițiile pentru a construi o nouă biserică parohială. O amintire frumoasă a demarării construcției este scrisoarea datată în anul 1349, la Avignon, în care se amintește pentru prima dată biserica și capela anexă dedicată Sfântului Iacob. Lucrările de construcție au durat aproape 150 de ani, cu sprijinul susținut al regilor Ungariei, Sigismund de Luxemburg, Ladislau V de Habsburg, regele Matia, Wladyslaw Jagieho II și al cetățenilor. În acest timp, s-a finalizat și sanctuarul bisericii ale cărui pilăstri prezintă întâmplări biblice bine elaborate, dar și secvențe din viața de zi cu zi, așezând în centrul întregului spațiu, religia și omul. Lângă sanctuar au fost adăugate două sanctuare laterale, în care au fost probabil așezate alte două altare importante ale bisericii. Nava bisericii este importantă și din punct de vedere artistic. Realizarea i-a fost incredințată unui atelier internațional care a lucrat în mai multe orașe din Polonia și Ungaria, printre altele, la Cracovia, la Kosice, la Sighișoara și la Brașov. Preotul paroh Georg Schleyng, cu studii teologice și de drept la Viena, a avut un aport important la încheierea construcției bisericii. Regele Ladislau V l-a numit, în anul 1453, drept preot al curții și în acest fel a condus timp de aproape trei decenii biserica din Cluj-Napoca.

Alături de parohie funcționa școala orașului, aceasta fiind cea mai timpurie instituție de învățământ a orașului. Ea a fost înființată în secolul al XIV-lea. Mai mult ca probabil, învățătorul acestei școli s-a ocupat și de regele Matia, născut în acest oraș și botezat chiar în Biserica Sfântul Mihail.

În secolul al XVI-lea construcția a ajuns în faza finală, și au fost ridicate turnurile din Vest. La fel ca în cazul multor alte biserici din Europa, lucrările au încetat în această fază. S-a construit doar turnul din Nord, iar la cel din Sud s-a renunțat. Noua ușă a sacristiei, probabil cel mai ornamentat element sculptat în piatră al bisericii, a fost finalizat la începutul secolului al XVI-lea, combinând elemente ale sculpturii de portrete gotice târzii inspirate de Viena cu stilul renesanțist maghiar răspândit începând cu domnia regelui Matia. Biserica este, fără îndoială, unul dintre cele mai frumoase monumente ale epocii de glorie a goticului din Transilvania și arată clar grațiile nu numai ale stilurilor occidentale, ci și ale răspândirii catolicismului în Europa de Est.

Succesul reformei religioase în Transilvania a marcat începutul unei noi ere și în viața bisericii. Începând cu anii 1540 orașul și-a ales deși parohi cu studii la Wittenberg la îndemnul căroro cetățenii s-au convertit la lutheranism apoi la calvinism, iar în cele din urmă la unitarianism. Gáspár Heltai a fost primul care a înființat și o tipografie în oraș. A inițiat traducerea Bibliei și a publicat numeroase lucrări de teologie, literatură și istorie, contribuind prin aceasta la formarea limbii maghiare literare. Personalitatea care l-a urmat a fost reformatorul cel mai influent din Transilvania, Ferenc Dávid, prin ale cărui învățături a luat naștere o nouă confesiune, biserica unitariană. În lumina acestor fapte, putem constata că orașul Cluj-Napoca a devenit în secolul al XVI-lea principalul oraș al Transilvaniei (Transilvaniae civitas primaria), iar preoții parohi ai bisericii Sfântul Mihail au fost personalități clericale cu vaste cunoștințe și foarte influenți.

În această perioadă, biserica devenise un loc de desfășurare nu doar pentru viața confesională, ci și pentru evenimentele politice. Clujul era una dintre localitățile în care se țineau adesea adunările naționale ale Transilvaniei, locul de desfășurare fiind de obicei biserica. Mai mulți domnitori ai Transilvaniei au fost aleși în acest loc: Zsigmond Báthory (1601), István Bocskai (1606), Zsigmond Rákóczi (1607), Gábor Báthory (1608), Gábor Bethlen (1613) și István Bethlen (1630).

După alungarea turcilor de pe teritoriul Ungariei, la sfârșitul secolului al XVII-lea, domnitorii Habsburgi și-au extins dominația asupra Ungariei și a Transilvaniei deopotrivă. Noile evenimente politice au creat posibilitatea pentru biserica catolică de a recupera câteva biserici mai importante din Transilvania. Așa au redobândit, în anul 1716, biserica Sfântul Mihail care servește până în ziua de azi confesiunea catolică. Noile începuturi au fost deosebit de anevoioase, căci nu s-a păstrat nimic din obiectele de cult medievale, iar altarele au fost distruse. Preotul paroh János Biró a gestionat în mod excepțional renașterea bisericii. El a studiat la Olmouc, iar Canonica Visitatio îl amintește, pe bună dreptate, ca „plebanus zelozissimus, cui similis non fuit antea”. Transformarea spectaculoasă, în stil baroc a bisericii, a avut loc în secolul al XVIII-lea, odată cu amplasarea noilor altare. Doi sculptori excepționali ai Ardealului au lucrat ani în șir la biserică: Johann Nachtigall și Anton Schuchbauer. Până în ziua de azi, stau drept dovadă la formidabilel rol activității amvonul monumental al bisericii și ansamblul sculptural Sfânta Cruce. În afară de acestea, e ei au mai realizat pentru biserică cinci altare baroce în cinstea celor Trei Împărați, Sfintei Ecaterina, Bobotezei, Sfintei Treimi și Sfântului Ioan Nepomuk.

A fost nevoie, din păcate, și de demolări în această perioadă. Structura singurului turn al bisericii s-a deteriorat în mare măsură în urma cutremurelor și incendiilor, el fiind demolat în anul 1764. Biserica a funcționat aproape un secol fără turn până când, în urma mai multor inițiative între anii 1837–1862 a fost construit turnul neogotic care servește drept lăcaș pentru vechile clopote.

Turnul nou construit, cu o înălțime de 80 de metri s-a contopit atât de bine cu corpul medieval al bisericii, încât azi formează un tot unitar arhitectonic. La începutul secolului al XX-lea a fost plasată la baza turnului o capodoperă a sculptorului János Fadrusz, un crucifix care, alături de statuia regelui Matia, este o mărturie demnă a activității depuse la Cluj-Napoca de către acest mare artist.

Parohul bisericii în perioada interbelică a fost Áron Márton, numit în anul 1939 de către Papa Pius al IX-lea episcop de Alba Iulia. În timpul celui de Al Doilea Război Mondial, el și-a exprimat deschis opoziția împotriva războiului și a deportării evreilor. A colaborat cu medicii și avocați cu ajutorul căroro au salvat viața a sute de evrei. După război, când comuniștii au preluat puterea în România, el a militat împotriva persecutării preoților catolici și greco-catolici, iar datorită acestei poziții a fost, la rândul lui, arestat în anul 1949. El a continuat să-și administreze dieceza, cu unele întreruperi, până la moartea sa, în 1980. Beatificarea sa este în curs de desfășurare.

În secolul al XX-lea, Cluj-Napoca a trecut prin transformări spectaculoase în urma căroro componența etnică și religioasă a populației orașului s-a schimbat în totalitate. Biserica greco-catolică a înființat o episcopie, iar biserica ortodoxă, o arhiepiscopie în oraș. Confesiunile protestante au, de asemenea, câte o episcopie aici. Doar cea mai veche biserică catolică din oraș a ajuns în plan secundar din punct de vedere ierarhic. În orice caz, va trebui să reevaluăm această situație și să ajutăm Biserica Catolică să își recapture rolul care i se cuvine.

■ **THE CHURCH OF SAINT MICHAEL** is located in Cluj-Napoca, a city that has gradually developed over the centuries and has become the leading city in Transylvania, now the second largest metropolis in Romania after Bucharest. Before 1918, it was part of the Kingdom of Hungary and the Principality of Transylvania. After the consolidation of its urban privileges in 1316, several rulers supported its development, founded a college and then a university, enabling its economic consolidation.

The Church of St Michael is the most important place of worship in Cluj-Napoca, playing a central role in the spiritual and intellectual life of the city since the Middle Ages.

The first written source mentioning the parish priest of the church dates back to 1313. Three years later, the parish priest Benedek, who was a prominent personality of Cluj-Napoca appealed to the Hungarian King Charles I of Anjou and obtained urban privileges for the town. From then on, the town grew significantly and by the middle of the 14th century, the community had acquired all the conditions to build a new parish church. A beautiful reminder of the start of construction is the letter dated 1349 in Avignon, which mentions for the first time the church and its filial, the chapel dedicated to St James. The construction work lasted almost one hundred fifty years, with the persistent support of the citizens and the Hungarian kings Sigismund of Luxembourg, Ladislau V of Habsburg, King Matthias, Wladyslaw Jagieho II. During this time, the sanctuary of the church was also completed, whose pillar heads depict well-crafted biblical stories as well as scenes from everyday life, making the whole space religion- and human-centered. Two side sanctuaries were added next to the main sanctuary, in which two other important church altars were probably placed.

The nave of the church is also artistically important. It was commissioned by an international workshop that worked in several Polish and Hungarian cities, including Krakow, Kosice, Sighisoara and Brasov. The parish priest Georg Schleyng, who studied theology and law in Vienna, was instrumental in completing the construction of the church. King Ladislau V appointed him as court priest in 1453 and in this way he led the church in Cluj-Napoca for almost three decades.

The city's school operated next to the parish, this was the earliest educational institution in the town. It was founded in the 14th century. More than likely, the teacher of this school also took care of King Matthias, who was not only born in this city but was also baptized in the Church of St Michael.

By the 16th century the construction was in its final phase, and the western towers were erected. As with many other churches in Europe, work ceased at this stage. Only the north tower was built, and the south tower was abandoned. The new sacristy door, probably the most ornate stone carving in the church, was completed in the early 16th century, combining elements of late Gothic portrait carving inspired by Vienna with the Hungarian Renaissance style prevalent from the reign of King Matthias onwards. The church is undoubtedly one of the most beautiful vestiges of flourishing Gothic from Transylvania and clearly conveys the boundaries not only of Western styles but also of the spread of Catholicism in Eastern Europe.

The success of the religious reform in Transylvania marked the beginning of a new era in the life of the church. From the 1540s the town had already elected Wittenberg-educated parish priests at whose urging the citizens converted to Lutheranism, then Calvinism, and finally Unitarianism. Gáspár Heltai was the first to establish a printing press in the town. He initiated the translation of the Bible and published numerous works of theology, literature and history, thus contributing to the formation of the literary Hungarian language. His successor was the most influential reformer in Transylvania, Ferenc Dávid, whose teachings gave birth to a new confession, the Unitarian Church. In the light of these facts, we can see that the city of Cluj-Napoca became the leading city of Transylvania (Transilvaniae civitas primaria) in the 16th century, and the parish priests of St Michael's Church were clerical personalities of great knowledge and influence.

During this period, the church became a venue not only for confessional life but also for political events. Cluj-Napoca was one of the places where Transylvania's national gatherings were often held, the venue usually being the church. Several rulers of Transylvania were elected here: Zsigmond Báthory (1601), István Bocskai (1606), Zsigmond Rákóczi (1607), Gábor Báthory (1608), Gábor Bethlen (1613) and István Bethlen (1630).

After the expulsion of the Turks from Hungary at the end of the 17th century, the Habsburg rulers extended their rule over Hungary and Transylvania alike. New political developments created the opportunity for the Catholic Church to recover some of the more important churches in Transylvania. Thus they regained, in 1716, the church of St Michael which serves the Catholic confession to this day. The new beginnings were particularly difficult, as none of the medieval objects of worship were preserved and the altars were destroyed. The parish priest during the rebirth was János Biró, who studied theology at Olomouc, about whom is rightly mentioned in the Canonica Visitatio as „plebanus zelozissimus, cui similis non fuit antea”. The spectacular Baroque transformation of the church took place in the 18th century with the installation of new altars. Two exceptional sculptors from Transylvania worked on the church for years: Johann Nachtigall and Anton Schuchbauer. To this day, the monumental pulpit of the church and the sculptural ensemble of the Holy Cross stands as evidence of their formidable work. In addition to these, they also created five baroque altars for the church in honour of the Three Magi, St Catherine, the Epiphany, the Holy Trinity and St John of Nepomuk.

Unfortunately, demolition was also necessary during this period. The structure of the church's single tower was badly damaged by earthquakes and fires and was demolished in 1764. The church functioned for almost a century without a tower until, following several initiatives between 1837 and 1862, the neo-Gothic tower was built to house the old bells. The newly built 80-metre high tower has merged so well with the medieval church that today it forms an architectural whole. At the beginning of the 20th century, a masterpiece by the sculptor János Fadrusz was placed at the base of the tower, a crucifix of Christ which, together with the statue of King Matthias, is a worthy testimony to the work of this great artist in Cluj-Napoca.

The parish priest of the church during the interwar period was Áron Márton, appointed Bishop of Alba Iulia in 1939 by Pope Pius IX. During World War II, he openly expressed his opposition to the war and the deportation of Jews. He collaborated with doctors and lawyers with whose help they saved the lives of hundreds of Jews. After the war, when the Communists took power in Romania, he campaigned against the persecution of Catholic and Greek Catholic priests, and was arrested for this stance in 1949. He continued to administer his diocese, with some interruptions, until his death in 1980. His beatification is underway.

In the 20th century, Cluj-Napoca underwent spectacular transformations, which completely changed the ethnic and religious composition of the city's population. The Greek Catholic Church established a bishopric and the Orthodox Church an archdiocese in the city. Protestant denominations also have a bishopric here. Only the oldest Catholic church in the city has taken a back seat in terms of hierarchy. In any case, this has to be reassessed and the Catholic Church has to be helped to regain its rightful role.

BISERICA NOASTRĂ SFÂNTUL MIHAIL Lucrările de reabilitare în fotografii • 2018–2022

OUR SAINT MICHAEL'S CHURCH Photos of the rehabilitation works • 2018–2022

A templom külső felülete

A templom belső felülete

A templom belső felülete

A templom belső felülete

A KOLOZSVÁRI SZENT MIHÁLY-PLÉBÁNIA-TEMPLOM – RÉGI FÉNYKÉPEK

BISERICA PAROHIALĂ SFÂNTUL MIHAIL DIN CLUJ-NAPOCA – FOTOGRAFII VECHI

THE PARISH CHURCH OF SAINT MICHAEL IN CLUJ-NAPOCA – OLD PHOTOS

Légi felvétel a két világháború között | Fotografie aeriană din perioada interbelică | Aerial view from between the two world wars

Fotó a Fellegvárról | Fotografie de pe Cetățuie | Photo from the Citadel, Veress Ferenc, 1859

Veress Ferenc fotója, 1859 | Fotografia lui Ferenc Veress, 1859
Photo by Ferenc Veress, 1859

A templom körüli épületek bontása, 1886 körül | Demolarea clădirilor din jurul bisericii
în jurul anului 1886 | Demolition of the buildings around the church around 1886

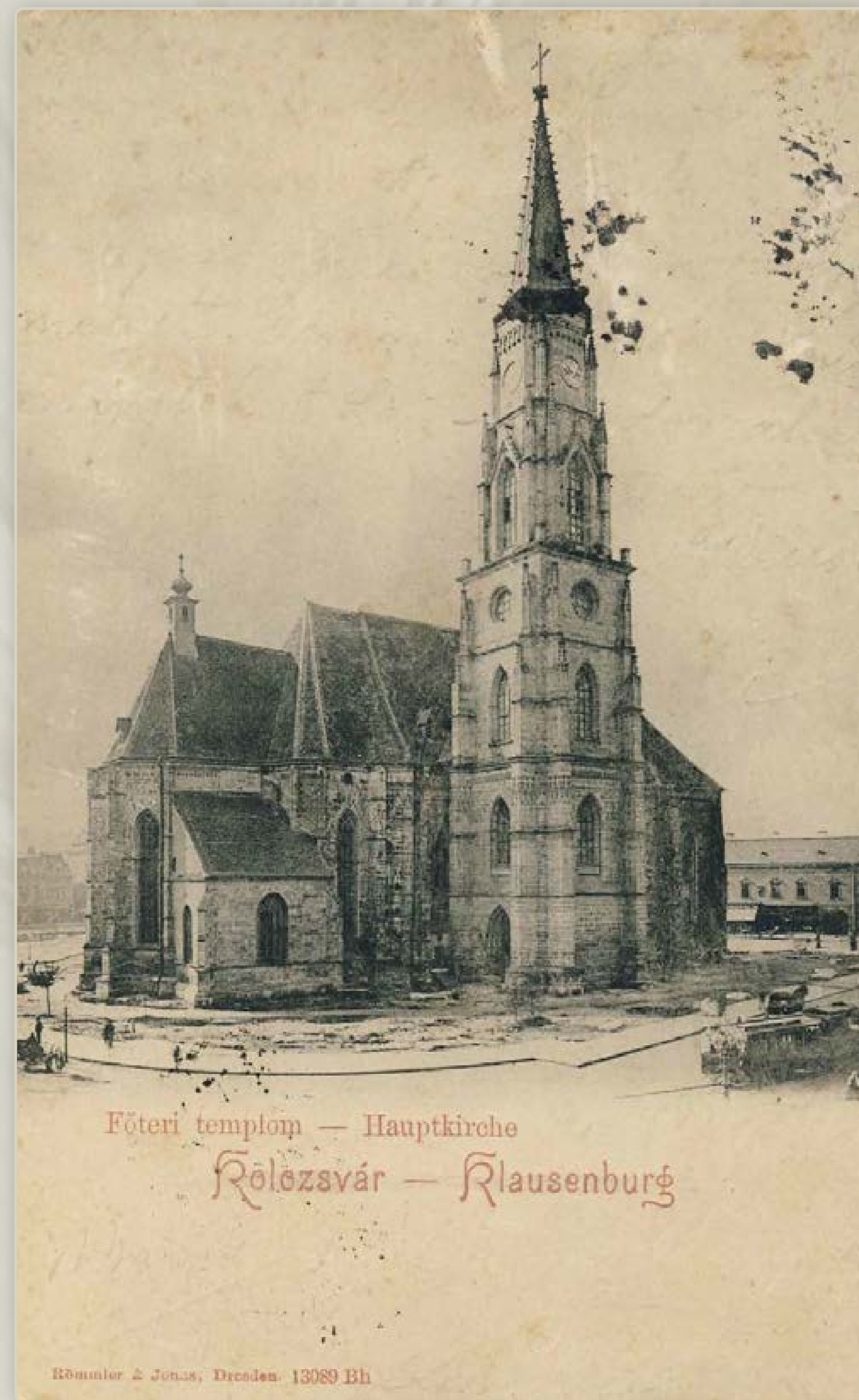
Fotó a barokk fogadalmi kapuval. Veres Ferenc, 1859
Fotografie cu poarta barocă a făgăduinței, 1859
Photo of the Baroque gate of promise, 1859

A templom belseje 1940 körül
Interiorul bisericii, în jurul anului 1940
The interior of the church, around 1940

A barokk oltár
Altarul baroc
The Baroque altar

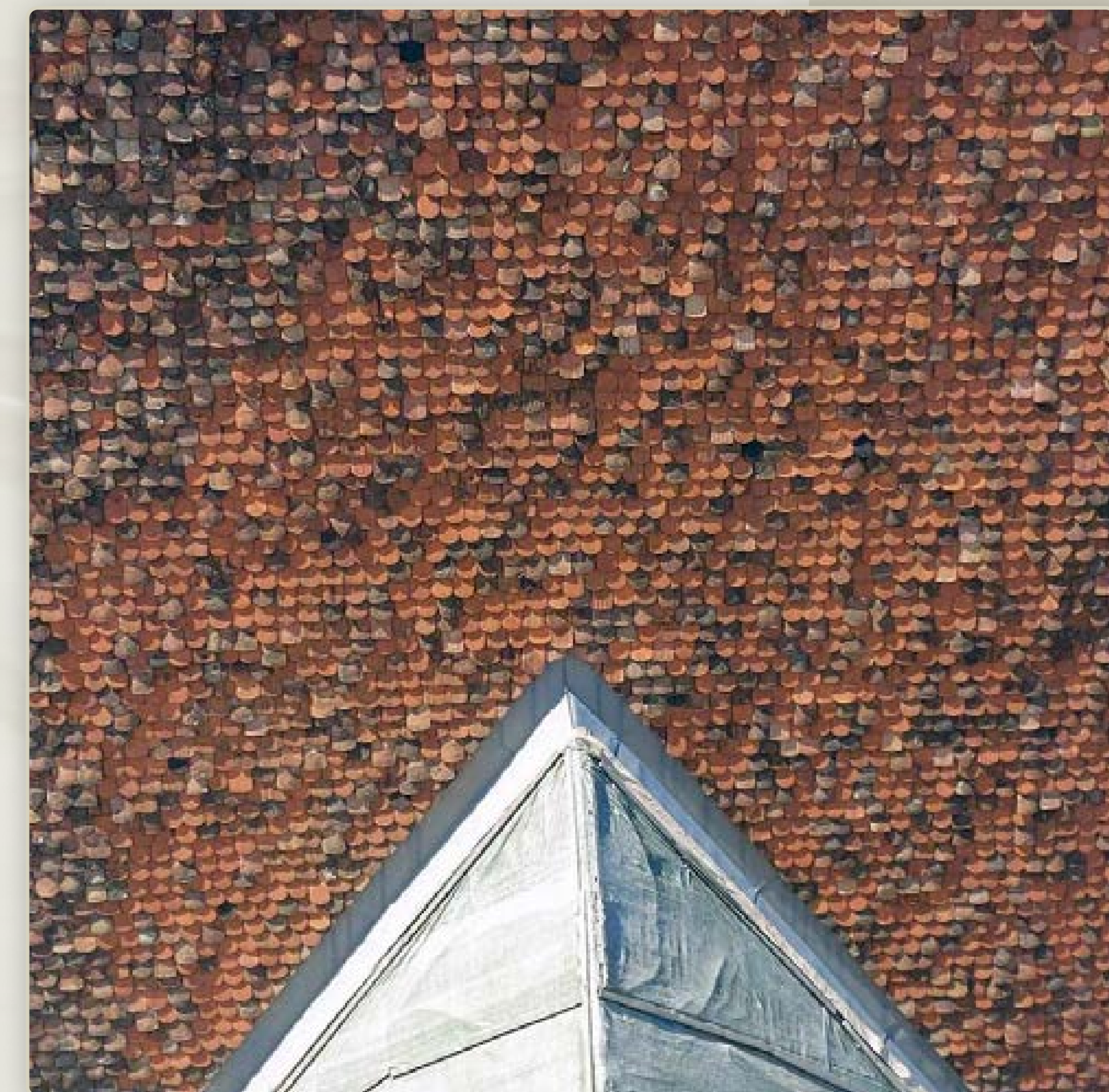
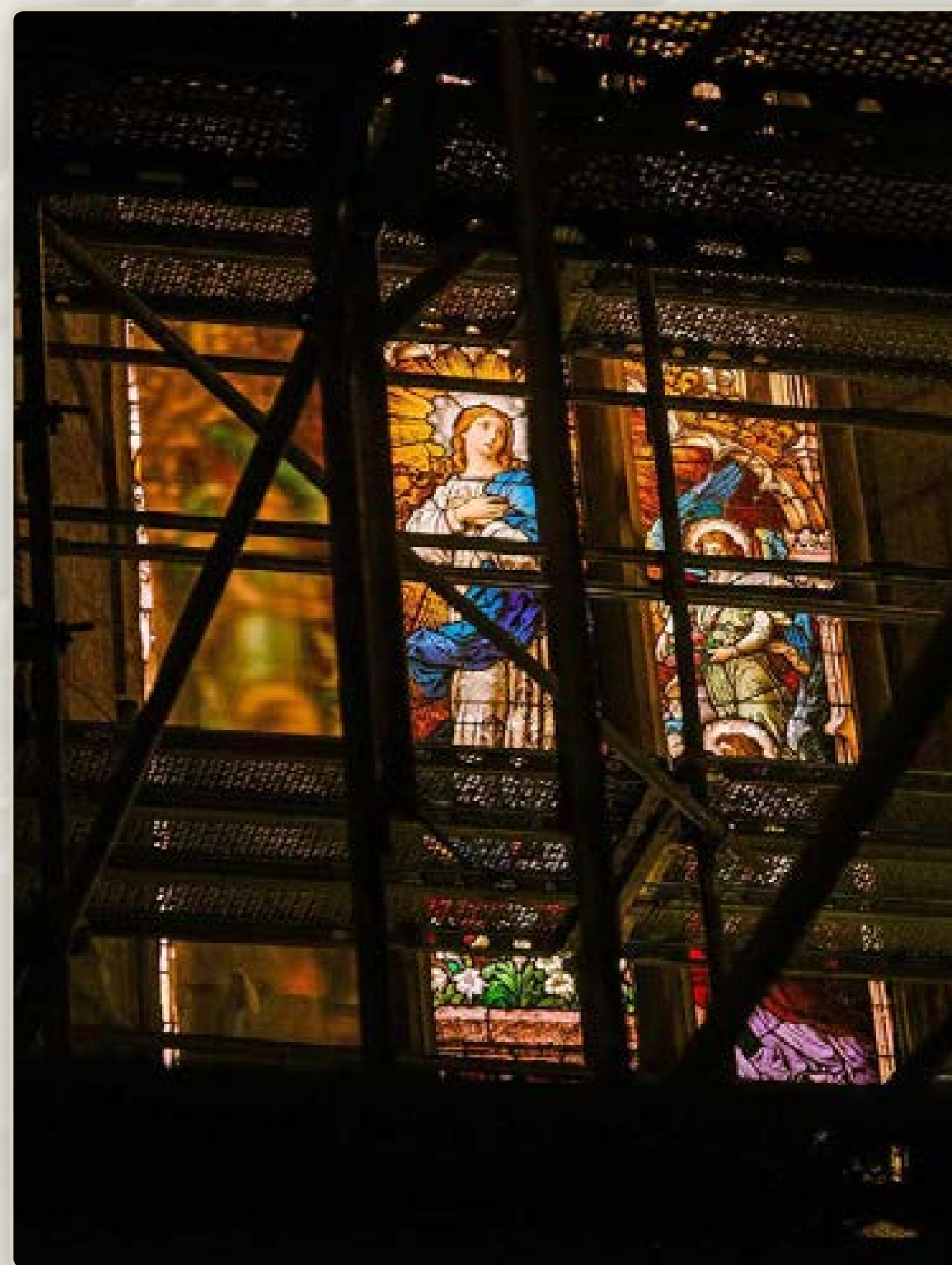
A templom a 19. század végén | Biserica la sfârșitul sec. al 19-lea
The church at the end of the 19th century

A PROJEKT ADATAI ÉS FINANSZÍROZÓI

DATELE ȘI FINANȚATORII PROIECTULUI

THE PROJECT'S DATA AND ITS FUNDERS

- Projekt címe | Titlu proiect | Project Title:
A kolozsvári Szent Mihály-templom rehabilitálása |
Reabilitarea Bisericii Romano-Catolice Sf. Mihail din Cluj-Napoca |
Rehabilitation of Saint Michael's Romano-Catholic Church, Cluj-Napoca
- A munkálatokat a Kolozsvári Városháza által 2018. 03. 16-án kiadott, 332. számú építési engedély alapján végezték el.
Lucrările au fost executate pe baza Autorizației de construire nr. 332., eliberată de Primăria Municipiului Cluj-Napoca la data de 16. 03. 2018.
The works were executed on the basis of Building Permit no. 332, issued by the Cluj-Napoca City Hall on 16. 03. 2018.
- Megrendelő | Beneficiar | Beneficiary:
Szent Mihály Római Katolikus Plébánia – Kolozsvár, Fő tér 16. sz.
Parohia Romano-Catolică Sfântul Mihail – Cluj-Napoca, Piața Unirii, nr. 16.
Saint Michael Roman Catholic Parish – Cluj-Napoca, Unirii Square no. 16.
Ft. KOVÁCS Sándor kanonok, főesperes-plébános (projekt-előkészítési szakasz) |
Canon, Primprotopop-Paroh (faza de pregătire a proiectului) |
Canon, Dean Parish Priest (project preparation phase)
Ft. VERES Stelian plébániai kormányzó (2018) |
Administrator Parohial (2018) | Parish Administrator (2018)
Ft. KÉMENES Lóránd főesperes-plébános (2018–2020) |
Primprotopop-Paroh (2018-2020) | Dean Parish Priest (2018-2020)
Ft. LÁSZLÓ Attila főesperes-plébános (2020–) | Primprotopop-Paroh (2020–) |
Dean Parish Priest (2020–)
Ing. MÁRTON Judit, műszaki ellenőr / Diriginte de șantier / Site Inspector
- Támogatók | Finanțatori | Financed by:
Románia Kormánya | Guvernul României | The Government of Romania
Fejlesztési, Közigazgatási és Közmunkálatokért felelős Minisztérium (Románia)
a 2014–2020-as Regionális Operatív Program 5.1-es prioritási tengelyén
keresztül, (EU támogatás) | Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și
Administrației (MDLPA) prin Programul Operațional Regional 2014–2020,
Axa prioritara 5.1 (fonduri UE) | Ministry for Development, Public Works
and Administration through the Regional Operational Programme 2014-
2020, Priority Axis 5.1 (EU funds)
Magyarország Kormánya | Guvernul Ungariei | The Government of Hungary
Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt., Magyarország | Administratorul de fonduri
Bethlen Gábor, Ungaria | Bethlen Gábor Fund Management Llc., Hungary
Vallásügyi Államtitkárság, Románia | Secretariatul de Stat pentru Culte,
România | State Secretariat for Religious Affairs, Romania
Kolozsvár Polgármesteri Hivatala, Románia | Primăria Municipiului Cluj-
Napoca, România | City Mayor's Office, Cluj-Napoca, Romania
Kincses Kolozsvár Egyesület, Kolozsvár, Románia | Asociația Clujul Comoară,
Cluj-Napoca, România | "Kincses Kolozsvár" Association, Cluj-Napoca,
Romania
Nagylelkű magánszemélyek és magáncégek | Persoane fizice și companii
private generoase | Generous persons and private companies

- Projekt-, pályázat- és finanszírozás menedzsment |
Management de proiect și finanțare | Project and grant management:
RegioConsult (Regional Consulting & Management S.A.):
Görbe Beáta, projektvezető | manager principal de proiect |
leading project manager
Szász Lenke, projektmenedzser | manager de proiect | project manager
Horváth Stefánia, projektmenedzser | manager de proiect | project manager
Ilyés Szabolcs, ügyvezető igazgató | director executiv | executive manager

A KOLOZSVÁRI SZENT MIHÁLY-PLÉBÁNIATEMPLOM FELÚJÍTÁSÁNAK TERVEZŐI, A MEGELŐZŐ TANULMÁNYOK ÉS SZAKVÉLEMÉNYEK SZERZŐI

PROIECTANȚI, AUTORI AI STUDIILOR ȘI EXPERTIZELOR PREMERGĂTOARE LUCRĂRILOR DE REABILITARE A BISERICII PAROHIALE SFÂNTUL MIHAIL DIN CLUJ-NAPOCA

DESIGNERS, AUTHORS OF STUDIES AND EXPERT REPORTS PRIOR TO THE REHABILITATION WORKS OF THE PARISH CHURCH OF SAINT MICHAEL IN CLUJ-NAPOCA

■ Főtervező | Proiectant general | General designer
M&M DESIGN SRL: **ing. MAKSAY Ádám, arh. PÁKAI Eszter**

Tervfelelős | Șef proiect complex | Head of project:
dr. arh. GUTTMANN Szabolcs István

■ Építészet | Proiectant arhitectură | Architect designer:
RESTITUTOR PROIECT SRL: **arh. EMÓDI Tamás**
M&M DESIGN SRL: **arh. PÁKAI Eszter**
arh. KALLO-I. Anna

■ Tervellenőrök | Verificatori | Verifiers:
arh. VILSON N. Veronica | ing. TEKONCZIA A. Andrei

Építészeti műemlékes tervellenőr | Expert vericator MCC | Verifier: **arh. EKE Éva**

■ Tartószerkezeti tervező | Proiectant structuri portante |
Load-bearing structure designer:
IROD M SRL: **dr. ing. MAKAY Dorottya,**
ing. HARI József, ing. SÁNDOR Boróka, ing. BOHONYI Boglárka,
ing. ZOLTÁN Erzsébet, ing. BARTALIS Szilárd, ing. BÁRDI Zoltán
M&M Design SRL: **ing. nd. BARTHA Csaba, ing. TIBÁD Gergely**
GORDIAS SRL: **dr. ing. NAGY Zsolt, ing. GURZÓ András, ing. ZAKARIÁS Botond**
Műszaki szakértő | Expert tehnic atestat | Certified technical expert:
dr. ing. CÍMPEAN Augustin, dr. ing. RUS P. Petru
Tervellenőr | Verificator | Verifier: **ing. BENKE István**

■ Épületgépészeti tervező – villanyszerelés | Proiectant de instalații electrice |
Electrical installation designer:
PIEME IMPEX SRL: **ing. FERENCZI János, ing. BUZURA Anca**
Tervellenőr | Verificator | Verifier: **ing. SZABÓ I. Erzsébet**

■ Épületgépészeti tervező – gyengeáram | Proiectant de instalații electrice – curenți
slabi | Low voltage installation designer:
AUTONOM TECH SRL: **ing. NAGY Lajos**

■ Épületgépészeti tervező – tűzvédelem és -riasztórendszer | Proiectant de instalații
sesizare-semnalizare incendiu | Fire alarm system designer:
GREY BUSINESS SRL: **ing. BUNESCU GH. Gabriel, ing. DAMIAN Mircea**
Tervellenőr | Verificator | Verifier: **GHEȚI G. Camelia Daniela**

■ Épületgépészeti tervező – fűtés- és vízszelvény | Proiectant de instalații termice,
sanitare | Thermal and sanitary designer:
ALFA INSTAL SRL: **ing. KIS Alexandru, ing. POP Ioana, ing. MIHALCA Pavel**
Tervellenőrök | Verificatori | Verifiers: **ing. BERCAN C. Maria,**
ing. LĂPUȘAN Gheorghe

INSTAL DATA PROIECT SRL: **ing. Marius CADIȘ, ing. Mădălina CADIȘ**
Tervellenőr | Verificator | Verifier: **ing. Alexandru BULZAN**

■ Épületgépészeti tervező – gázszerelés | Proiectant de instalații utilizare gaze |
Gas consumption designer:
MARIAN PROINSTAL SRL: **ing. GIURGIU Marian**
Tervellenőrök | Verificatori | Verifiers: **ing. BERCAN C. Maria, ing. BIRO Ana Maria**

■ Épületgépészeti tervező – tűzoltórendszer | Proiectant de instalații de stingere
incendii | Fire suppression systems designer:
CHEMI PROIECT SRL: **ing. CHERTES Mihai, ing. MIHALCA Pavel**
Tervellenőrök | Verificatori | Verifiers:
ing. TEKONCZIA A. Andrei, ing. BERCAN C. Maria

■ Tanulmányok | Studii | Studies
Művészettörténész | Historic de artă | Art historian: **dr. PAPP Szilárd**
Biológiai tanulmány | Expertiza de biologia construcțiilor | Building biology
survey: **BUČA Livia**
Talajmechanikai tanulmány | Studiu geotehnic | Geotechnical study: **Geosearch SRL**
Állományvédelmi és templombelső-klima szakvéleménye | Expertiza fizico-
chimică și microclimatică | Physic-chemical and microclimatic study:
dr. GUTTMANN Márta
Régészeti kutatás | Cercetare arheologică | Archeological research:
dr. arheol. CSÓK Zsolt, dr. LUPESCU Radu
Kőrestaurátor | Restaurator de piatră | Stone restorer:
KOLOZSI Daniela, KOLOZSI Erik, KOLOZSI Tibor, ifj. KOLOZSI Tibor
Falkép restaurátor | Restaurator picturi murale | Mural painting restorer:
KISS Loránd
Fa, festett fa restaurátor | restaurator lemn, pictură pe lemn | wood, painted wood
restorer: **MIHÁLY Ferenc**
Dendrokronológiai kutatás | Studiu dendrocronologic | Dendrochronological study:
Anno Domini Dendrolab: **dr. BOTÁR István, TÓTH Boglárka**
Építészeti felmérés, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Építészettörténelmi és Műemléki Tanszék csapata, melyet vezette | Relevu
architectural, echipa Universitatea de Tehnologie și Economie din Budapesta
Facultatea de Arhitectură Catedra de Istoria Arhitecturii și Protecția Monumentelor,
condus de | Architectural survey, team of Department for History of Architecture
and of Monuments Budapest University of Technology and Economics, lead by:
prof. dr. MEZŐS Tamás

A KOLOZSVÁRI SZENT MIHÁLY-PLÉBÁNIATEMPLOM FELÚJÍTÁSÁNAK KIVITLÉZŐI

EXECUTANȚII LUCRĂRILOR DE REABILITARE

A BISERICII PAROHIALE SFÂNTUL MIHAIL DIN CLUJ-NAPOCA

THE CONTRACTORS AND EXECUTANTS OF THE REHABILITATION WORKS

OF THE PARISH CHURCH OF SAINT MICHAEL IN CLUJ-NAPOCA

A megbízott fővállalkozó / szerződő fél a magyarországi KÉSZ Építő és Szerelő Zrt., amely a felújítás teljes kivitelezését a **KÉSZ Constructiții România** kolozsvári leányvállalat erőforrásait felhasználva bonyolította le.

Contractorul general / compania contractantă este firma KÉSZ Építő és Szerelő Zrt. din Ungaria, care a realizat întreaga renovare cu ajutorul resurselor **KÉSZ Constructiții România**, filiala sa din Cluj.

The general contractor / contracting company is the Hungarian KÉSZ Építő és Szerelő Llc. from Hungary, which carried out the entire renovation using the resources of **KÉSZ Constructiții Romania**, its subsidiary in Cluj.

Az előkészítésben és lebonyolításban részt vevő KÉSZ munkavállalóinak listája:

Lista angajaților KÉSZ, care au luat parte la pregătire și execuție:

List of KÉSZ employees who took part in the preparation and the execution:

ing. ALBERT István – vállalkozási mérnök | inginer ofertare | Tendering Engineer

ing. ALBU István – műszaki igazgató | director tehnic | Technical Director

ing. AMBRUS Tímea – műszaki asszisztens | asistent director tehnic | Technical Director Assistant

ing. BARDÓCZ Éva – részleges fotódokumentálás | documentare foto parțială | Partial Photo Documentation

ing. BERAR Bianca – vállalkozási mérnök | inginer ofertare | Tendering Engineer

ing. **BOBOIA Bogdan – épületgépész, szakági építésvezető | inginer instalații, șef șantier | Mechanical Engineer, Site Engineer**

ing. CZIKÓ Előd – gyakornok építésvezető | șef șantier stagiar | Trainee Site Engineer

ing. CSÍKI Nándor – gyakornok építésvezető | șef șantier stagiar | Trainee Site Engineer

ing. DÁNILÁ Elena – előkészítő mérnök | inginer pregătire producție | Back-office Engineer

ing. DECEAN Ciprian – építésvezető | șef șantier | Site Engineer

ing. EGYED Noémi – üvegfalló acélszerkezetének tervezése | dimensionarea structurii de oțel pentru pasarela de sticlă | Steel Structure Dimensioning for the Glass Walkway

ing. FALUB Robert – villamosmérnök, szakági építésvezető | inginer electric, șef șantier | Electrical Engineer, Site Engineer

ing. FÉLEGYHÁZI Beáta – épületgépészeti tervezés | proiectare instalații | Mechanical Design

dr. ing. FELEKI Attila – üvegfalló acélszerkezetének tervezése | dimensionarea structurii de oțel pentru pasarela de sticlă | Steel Structure Dimensioning for the Glass Walkway

ec. GERGELY Levente – beszerzési vezető | manager aprovizionare | Purchasing Manager

ing. IARO Robert – épületgépész, szakági építésvezető | inginer instalații, șef șantier | Mechanical Engineer, Site Engineer

ing. **KÁDÁR Zoltán – fő-építésvezető | șef șantier senior | Senior Site Engineer**

ec. KISMIHÁLY Renáta – közgazdász, pénzügyi referens | economist, referent financiar | Economist, Financial Referent

ing. KOTRÓ Tamás – helyettesítő fő-építésvezető | project manager înlocuitor | Substitute Project Manager

ing. **KOVÁCS Arnold – létesítményfelelős, projekt menedzser | project manager | Project Manager**

ing. KOVÁCS Attila – gyakornok építésvezető | șef șantier stagiar | Trainee Site Engineer

ing. **KOVÁCS Ferenc – építésvezető | șef șantier | Site Engineer**

ing. KÖLLŐ Róbert – ideiglenes fő-építésvezető helyettes | șef șantier adjunct temporar | Temporary Deputy Site Engineer

ing. LOVAS Sándor – vállalkozási főmérnök | inginer șef ofertare | Chief Tendering Engineer

ec. MIKLÓS Orsolya – beszerző | inginer aprovizionare | Purchasing Engineer

ing. MOISEI Natalia – építésvezető | șef șantier | Site Engineer

ing. NAGY-MIKLÓS Zsuzsa – vállalkozási mérnök | inginer ofertare | Tendering Engineer

ing. PÁL Tünde – pénzügyi igazgató | director financiar | Financial Manager

ing. PAȚA Andrei – épületgépész, szakági építésvezető | inginer instalații, șef șantier | Mechanical Engineer, Site Engineer

ing. PINTEA Ancuța – vállalkozási mérnök | inginer ofertare | Tendering Engineer

dr. ing. **PUSKÁS Attila – vállalkozási igazgató | Director Antrepriză | Contracting Director**

ing. **RÁCZ Kinga – előkészítő mérnök | inginer pregătire producție | Back-office Engineer**

ing. **SÁNDOR Róbert – építésvezető | șef șantier | Site Engineer**

ing. SÁROSI Béla – helyettesítő fő-építésvezető | project manager înlocuitor | Substitute Project Manager

SZATHMÁRI Edina – művészettörténész | istoric de artă | Art Historian

ing. SZÉKELY Zsolt – épületgépészeti felelős létesítményfelelős | project manager instalații | MEP Project Manager

A munkálatokban szerepet vállaló cégeknek jegyzéke | Lista întreprinderilor implicate în lucrări | List of companies involved in the works:

Cég neve Numele companiei Company Name	Cég székhelye Adresa companiei Company Address	Cég vezetője Director companie Manager of the company	Elvégzett munkálatok	Lucrări efectuate	Works Undertaken
ALPIN SHUNT	Barót Baraolt	CSERESZNYÉS István	Ipari alpinizmus, madárhálók szerelése	Alpinism industrial, instalare de plase pentru păsări	Industrial alpinism, bird nets installation
ANZOL-CONS 2008	Gyergyóremete Remetea	BORBÉLY Zoltán	Zsaluzó ácsmunkák	Lucrări de cofraj	Formwork carpentry
AUTONOM CONSTRUCT	Nagyvárad Oradea	ORBÁN Péter	Cink- és alumíniumlemezek beszállítása	Livrare table de zinc și aluminiu	Delivery of zinc and aluminum plates
BARTALIS BÉLA családi vállalkozás	Kézdíszentlélek Sánzieni	BARTALIS Béla	Kézdíszentléleki kő	Piatră de Sânzieni	Sánzieni stone
BOLDIZSÁR ÉPÍTKEZÉS	Oroszhegy Dealu	BOLDIZSÁR Zsolt	Ácsmunkák és tetőfedés	Lucrări de tâmplărie și acoperișuri	Carpentry and roofing works
CLIVENTIS LM	Kolozsvár Cluj-Napoca	IMRE Levente	Légtechnika	Instalații ventilare	Ventilation installations
COLOR METAL	Székelyudvarhely Odorheiu Secuiesc	MÁRTON Lehel	Rézlemezek beszállítása	Livrare plăci de cupru	Delivery of copper plates
COMPUTER TRADE	CsíkSZereda Miercurea Ciuc	LŐRINCZY Zoltán	Templomi énekvetítő képernyő	Ecran de proiecție a cântecului	Projection screen for songs
CONDOR DAN ENGEENIRING CONSULTING	Bukarest București	COJOCARU Dan	Munkavédelemi és munkaegészségügyi szaktanácsadás	Consultanță de sănătate și securitate în muncă	Occupational health and safety consultant
DELKAMET	Székelyudvarhely Odorheiu Secuiesc	DEMETER Előd	Lakatosmunka	Lucrări de lăcătușerie	Locksmith work
DEMI CONS	Kolozsvár Cluj-Napoca	DEMETER Attila	Kémény	Coș de fum	Chimney
ERDÉLYI NEMZETI TÖRTÉNELMI MŰZEUMA	Kolozsvár Cluj-Napoca	CSÓK Zsolt	A kivitelezés régészeti felügyelete	Supraveghere arheologică	Archaeological supervision
GEO KIS CONCEPT	Felsőszeliste Sălișteea de Sus	CHIȘ Gheorghe	Toronyállvány-építés +40 métertől +88 méterig	Lucrări de schele la turn de la +40 m la +88 m	Tower scaffolding construction from +40 m to +88 m
HEXAGON ASPRO	Kolozsvár Cluj-Napoca	REVNIC Emil	A kivitelezésért felelős műszaki felügyelő	Responsabil tehnic cu execuția	Technical expert
IMAGIO PICTA	Marosvásárhely Târgu Mureș	KISS Lóránd	Falképkutatás, -tisztítás, -konzerválás és -restaurálás	Cercetare murală, curățarea, conservarea și restaurarea picturilor murale	Mural research, cleaning, conservation and restoration of wall paintings
IMDO METALE PROD	Mosnica Moșnița Veche	DANIEL Danciu	Rácsostartók acélszerkezetének gyártása	Fabricare zăbrele de oțel	Fabrication of steel bracings
KABETBAU	CsíkSZereda Miercurea Ciuc	ALBERT Alfonz	Acélszerkezetek	Structuri metalice	Steel structures
KÉSZ ELECTRIC	Kolozsvár Cluj-Napoca	SZÉKELY Zsolt és ȚĂRAN Raul	Elektromos hálózatok	Instalații electrice	Electrical installations
LAST CHANCE	Kolozsvár Cluj-Napoca	DUMITRU Dragoș	Gyengeáramú hálózatok	Instalații curenți slabi	Low Voltage installations
LORSAN	Szamosújvár Gherla	NAGY Sándor	Kőműves és szerkezeti megerősítő munkák	Zidărie și structură lucrări de armare	Masonry and structural reinforcement works
LORSAN – VMZINK	Szamosújvár Gherla	FODOR János	Bádogosmunkák	Tinichigerie	Tinsmithing works
MEDLINE	Kolozsvár Cluj-Napoca	PAPP György László	Területrendezés és kertészet	Amenajarea terenului și grădinărit	Landscaping and gardening
MOBIL CONSTRUCT	Kolozsvár Cluj-Napoca	HORVÁTH Zoltán	Épületgépészet, szaniterak	Lucrări de instalații, sanitare	Building services, sanitary works
NET CONF	Kolozsvár Cluj-Napoca	BUDEAN Marian	Gyengeáramú hálózatok	Instalații curenți slabi	Low Voltage installations
OBSDIAN	Magyargyerőmonostor Mănăstireni	MAKKAI András	Ólomüvegek restaurálása	Restaurare vitralii	Restoration of stained glass
PIATRĂ DE VIȘTEA	Magyarvista Viștea	BARTA SZALLOS Levente	Magyarvistai kövek	Piatră de Viștea	Viștea stones
PROTECT IGNIFIRE	Djós Deușu	BOSCA Gelu	A faszervezetek tűzvédelmi kezelése	Tratament de protecție împotriva incendiilor a structurilor din lemn	Fire protection treatment of wooden structures
REFAKT	Kolozsvár Cluj-Napoca	KOLOZSI Tibor, ifj. KOLOZSI Tibor, KOLOZSI Erik	Kő- és fémszerkezetek restaurálása	Restaurarea structurilor din piatră și metal	Restoration of stone and metal structures
RIFA	Kajántó Chinteni	KRISHAN NOUH Faren	Lépcsők faburkolata	Acoperirea cu lemn a scărilor	Wooden covering of stairs
ROM STEEL SYSTEMS LAYHER SCHELE	Cheiu Dâmboviței	BENDIC Sebastian SALCÚDEAN Stelian	Külső és belső állványozás	Schele exterioare și interioare	External and internal scaffolding
SELEMEN HOLTZBAU	Varság Vârșag	ANDRÁS Albert, NEMES Zsolt	Ácsmunkák és tetőfedés	Lucrări de tâmplărie și acoperișuri	Carpentry and roofing works
SIMBAC	Nagyvárad Oradea	MANOLICA Cristian	A torony acéllépcsőjének beszállítója	Furnizorul scării de oțel a turnului	Supplier of the tower's steel staircase
SIPÓS ISTVÁN MÁRTON EGYÉNI VÁLLALKOZÁS	Höltővény Hălchiu	SÍPOS István és KISS Zoltán	Kőfaragó-restauratori munkák	Lucrări de restaurare sculptură în piatră	Stone carving restoration works
TECHNIC GLASS és TERMOPLAST	Kolozsvár Cluj-Napoca	KIRÁLY István	Üvegkorlátok, üvegajtó, toronyablakok és információs pont üvegezése, üvegfalló az északi mellékszentélybe	Balustrade de sticlă, ușă de sticlă, geamuri ale ferestrelor turnului și punctului de informare, panou de sticlă spre sanctuarul din partea de nord	Glass railings, glass door, glazing of tower windows and information point, glass panel to the north side sanctuary
UNICOM	Domokos Dâmăcușeni	BALLA Csaba	Nyílászárók, padok és egyéb asztalosmunkák restaurálása	Restaurare tâmplărie, banchete și alte elemente de tâmplărie	Restoration of doors and windows, benches and other carpentry works
UNITERM	Kolozsvár Cluj-Napoca	URCAN Adrian	Épületgépészet, fűtés és szaniterak	Lucrări de instalații, încălzire și sanitare	Building services, heating and sanitary works
UTILUP	Kolozsvár Cluj-Napoca	KÖLLŐ Szabolcs	Emelők és gépek kölcsönzése	Închiriere echipamente de ridicat	Lifting equipment rental
VEXANO	Kolozsvár Cluj-Napoca	PINTEA Traian	Gázellátás	Instalații gaz	Gas installations

A MI SZENT MIHÁLY-TEMPLOMUNK

A rehabilitáció munkálatai képekben • 2018–2022

BISERICA NOASTRĂ SFÂNTUL MIHAIL

Lucrările de reabilitare în fotografii • 2018–2022

OUR SAINT MICHAEL'S CHURCH

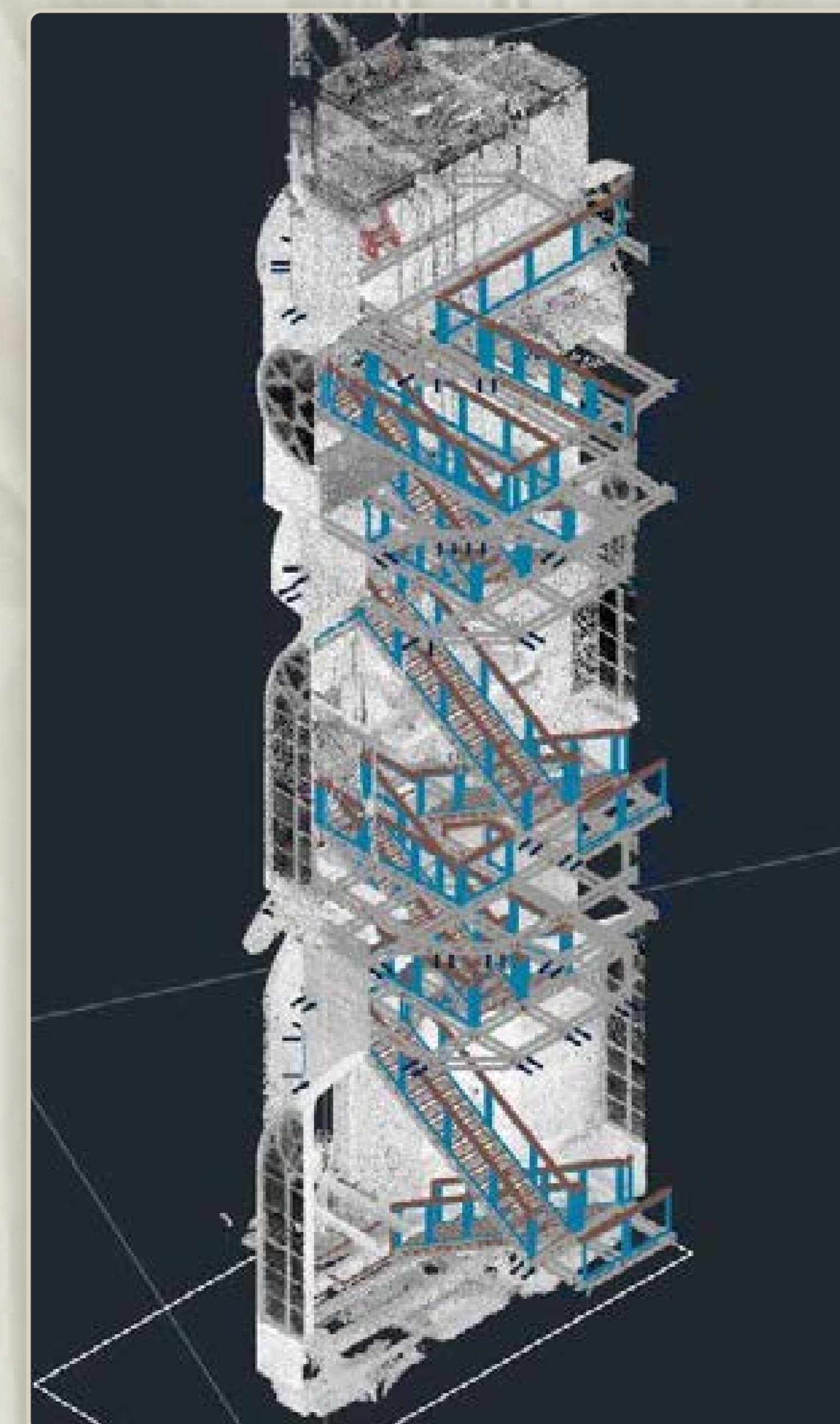
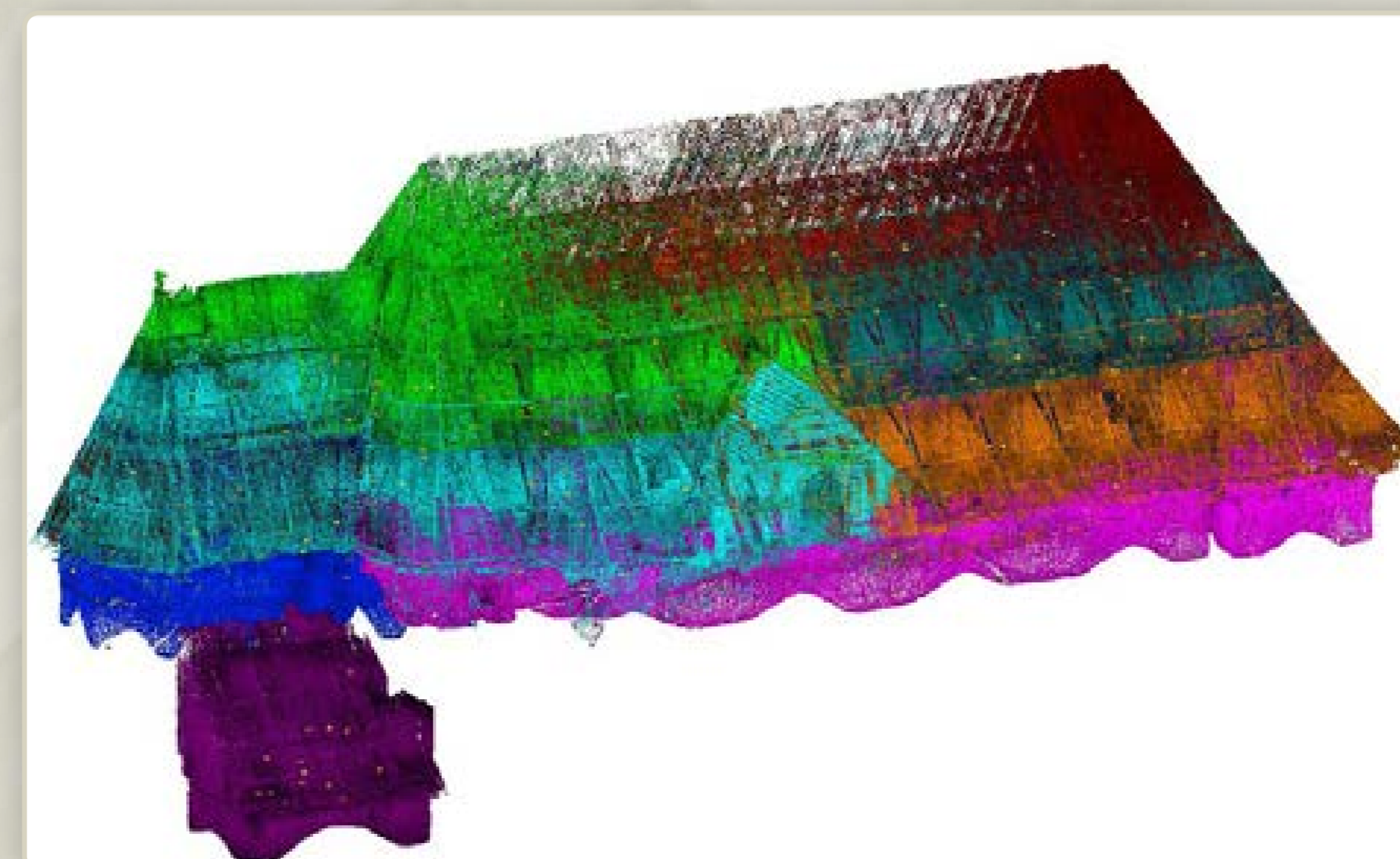
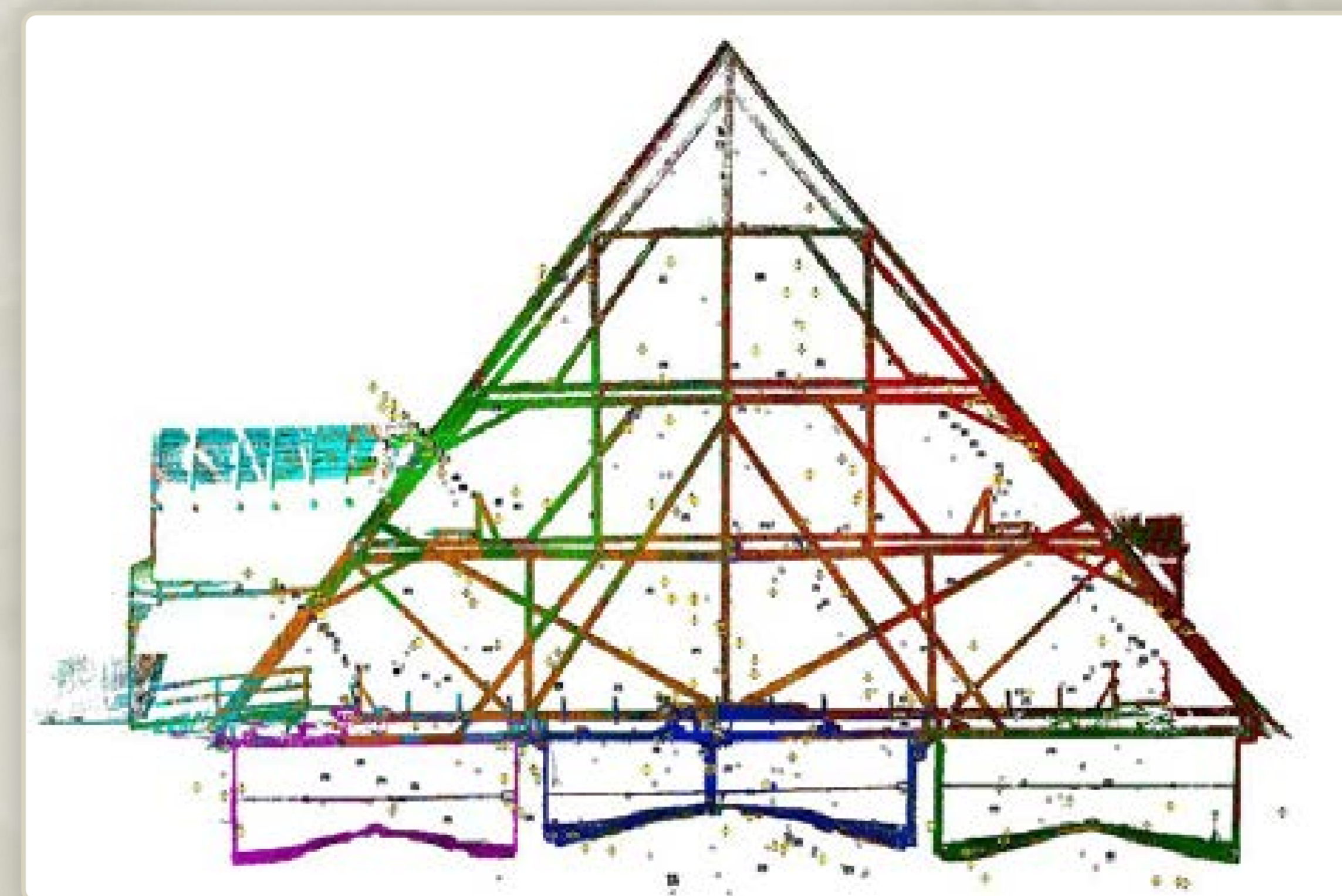
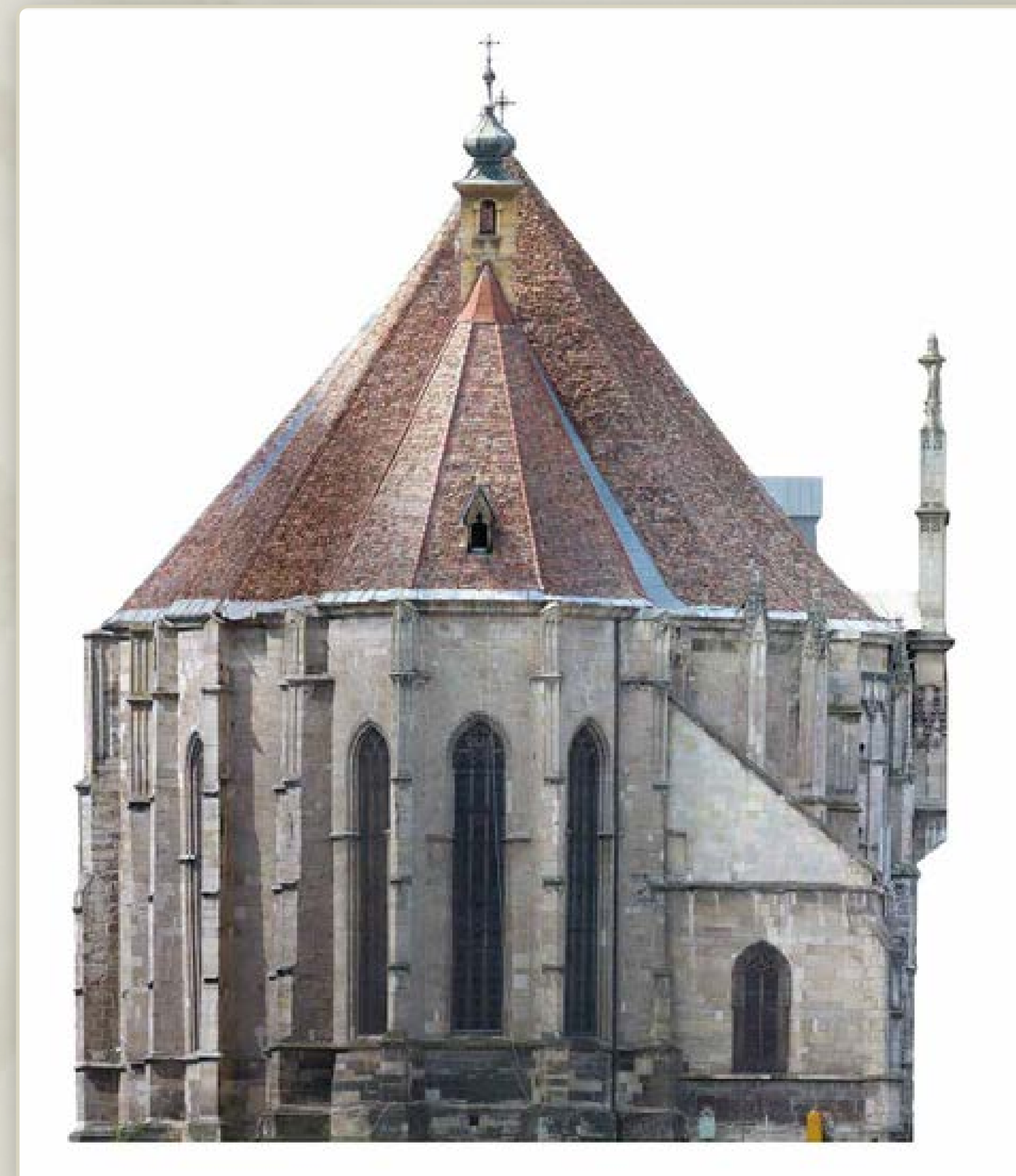
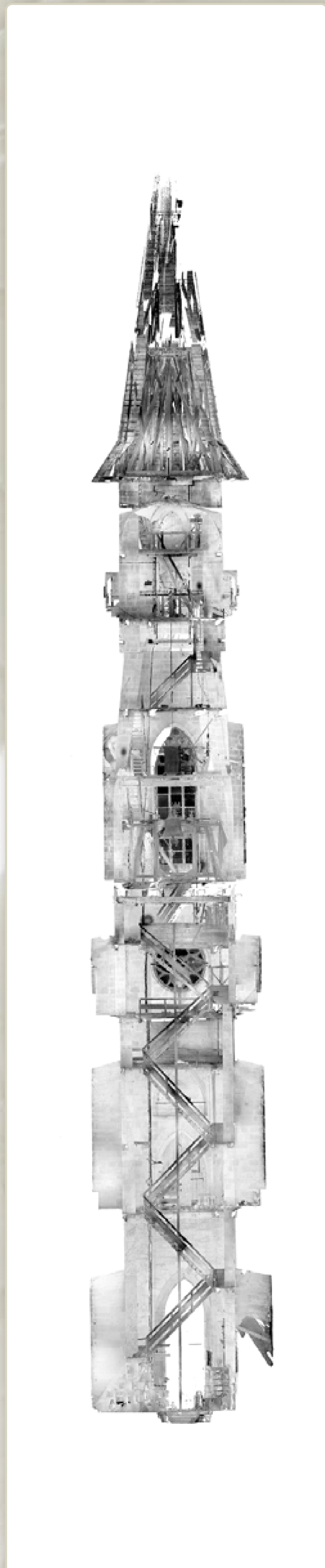
Photos of the rehabilitation works • 2018–2022

RÉSZLETEK A FELMÉRÉSEKBŐL, 3D LÉZERSZKENNELÉSBŐL, ORTOFOTÓKBÓL ÉS TERVEKBŐL DETALII DIN RELEVÉE, STUDII PREMERGĂTOARE, SCANĂRI LASER 3D, ORTOFOTOPLANURI ȘI PROIECTE DETAILS FROM SURVEYS, 3D LASER SCANS, ORTHOPHOTOS AND DESIGNS

Az építészeti felmérést 3D-s szkennelés egészítette ki, amely a torony esetében az új acélszerkezetű lépcső gyártmányrajzainak kialakításához elengedhetetlen volt. A fedélszerkezet szkennelése a neogótikus torony építésekor keletkezett 20 cm-s süllyedést, a szerkezet alakváltozását is pontosan rögzítette.

Releveul arhitectural a fost completat cu scanare 3D, care s-a dovedit a fi indispensabil pentru a elabora planșele de confecții metalice ale noii scări cu structură din oțel a turnului. Scanarea șarpantei a înregistrat cu exactitate deformarea geometrică cauzată de tasarea turnului neogotic cu 20 cm, la edificarea acestuia.

A 3D scanning was carried out in order to complete the architectural survey, that proved to be fundamental to carry out the detailed design for the tower's new, steel-structured staircase. The scan of the roof structure accurately recorded the geometric deformation due to the 20 cm sinking of the neo-gothic tower.

RÉSZLETEK A FELMÉRÉSEKBŐL, MEGELŐZŐ TANULMÁNYOKBÓL, TERVEKBŐL

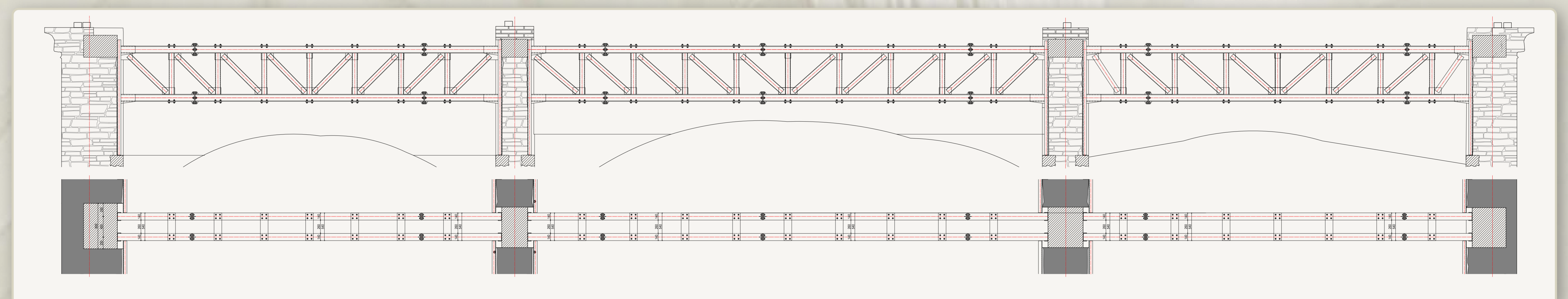
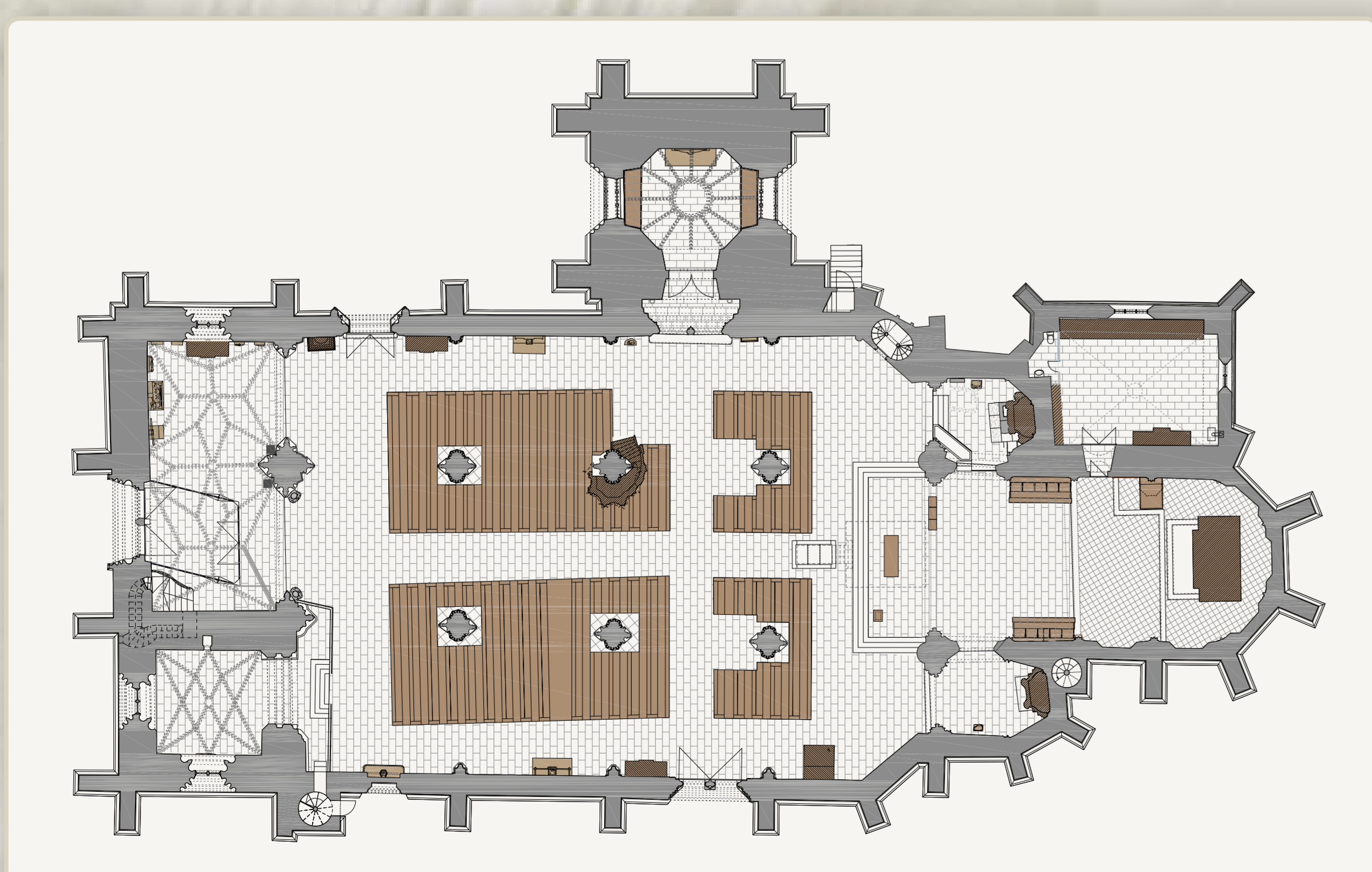
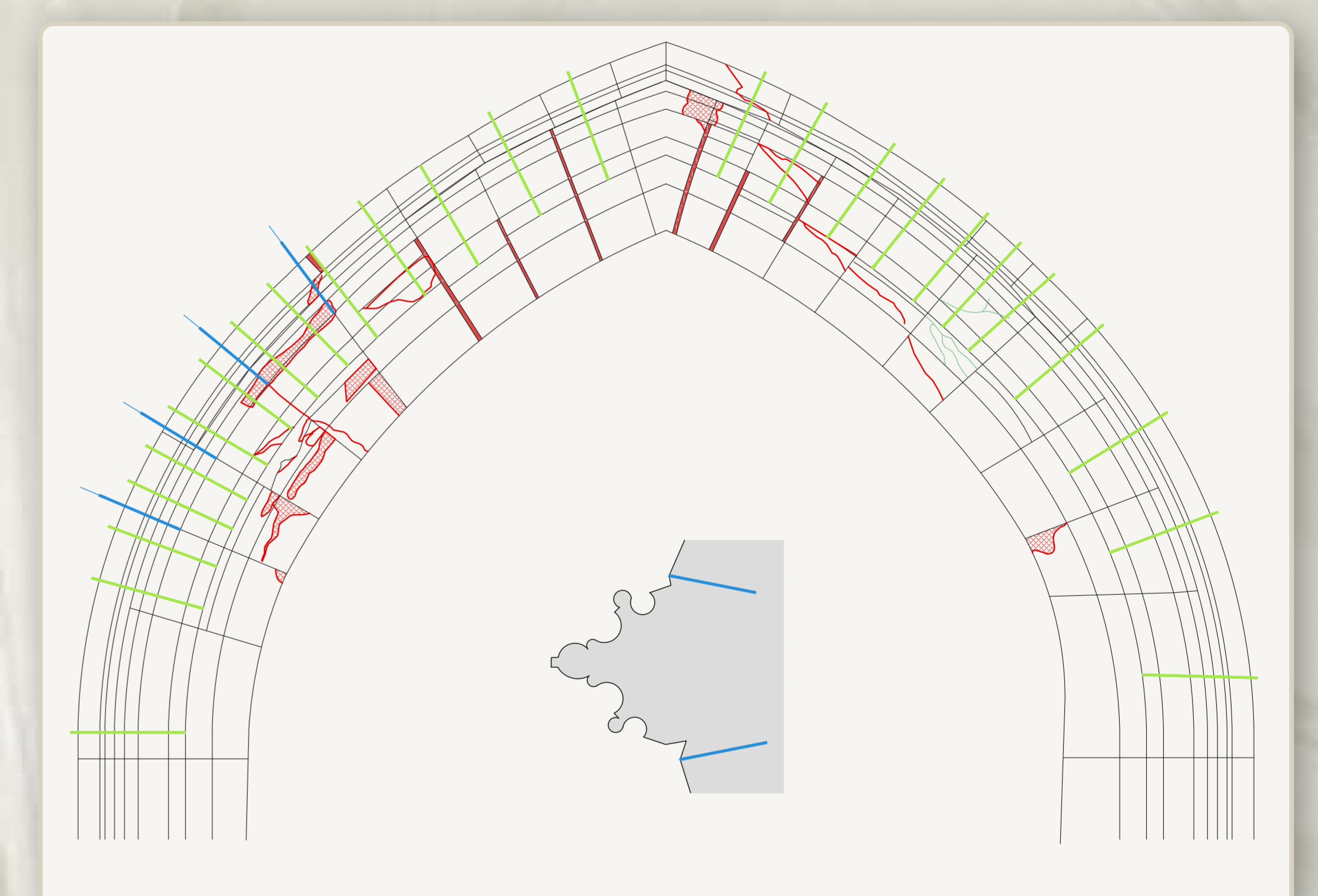
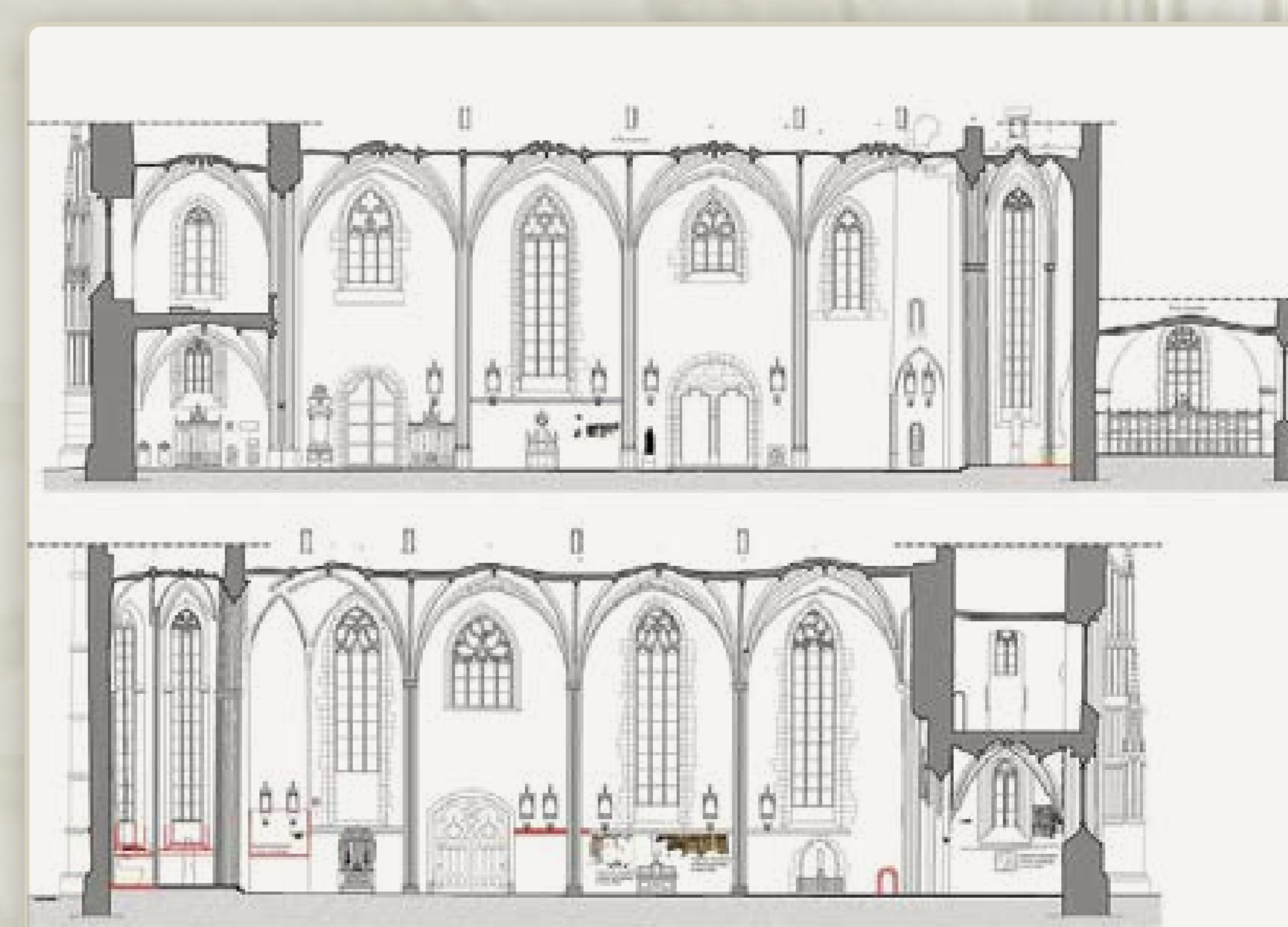
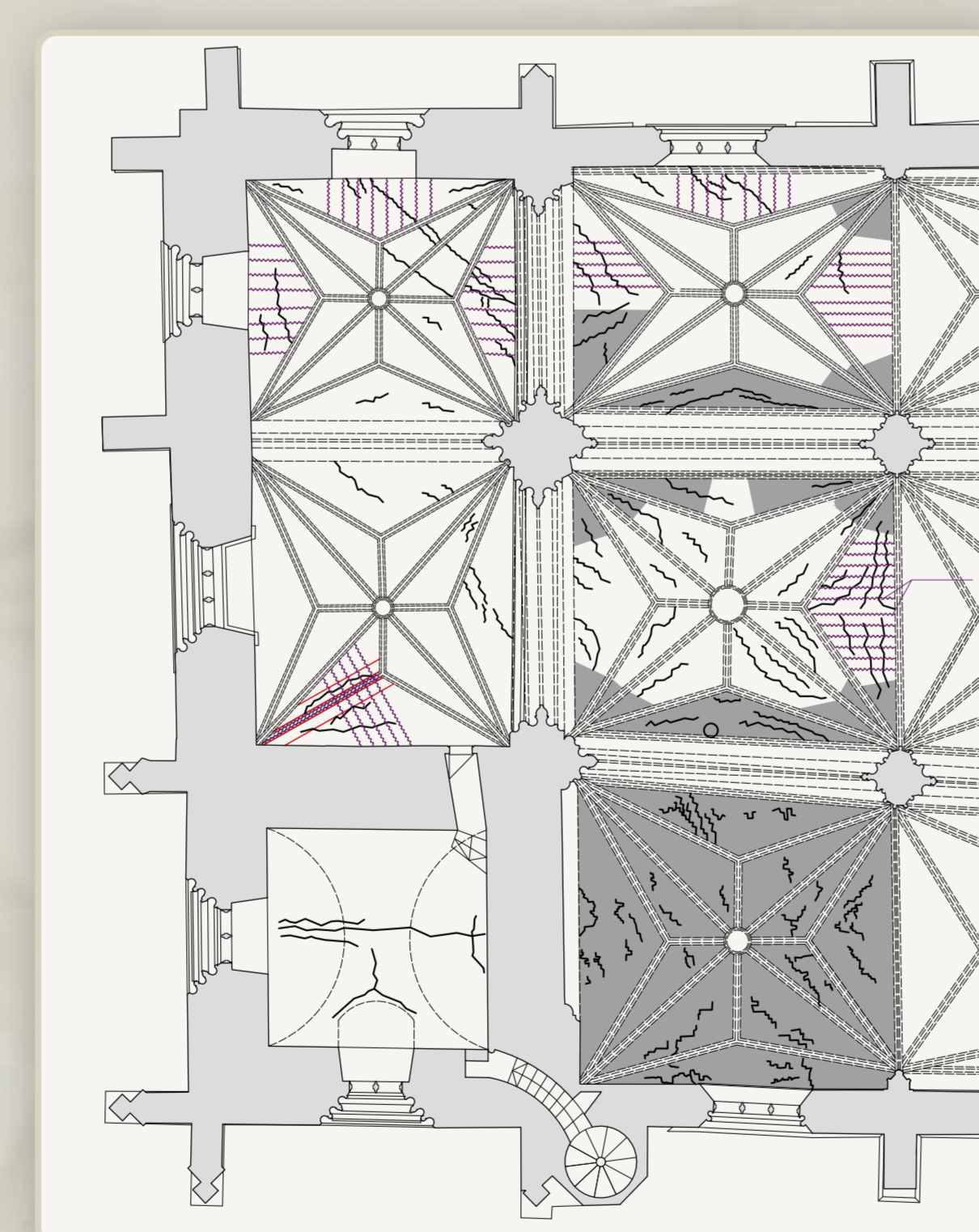
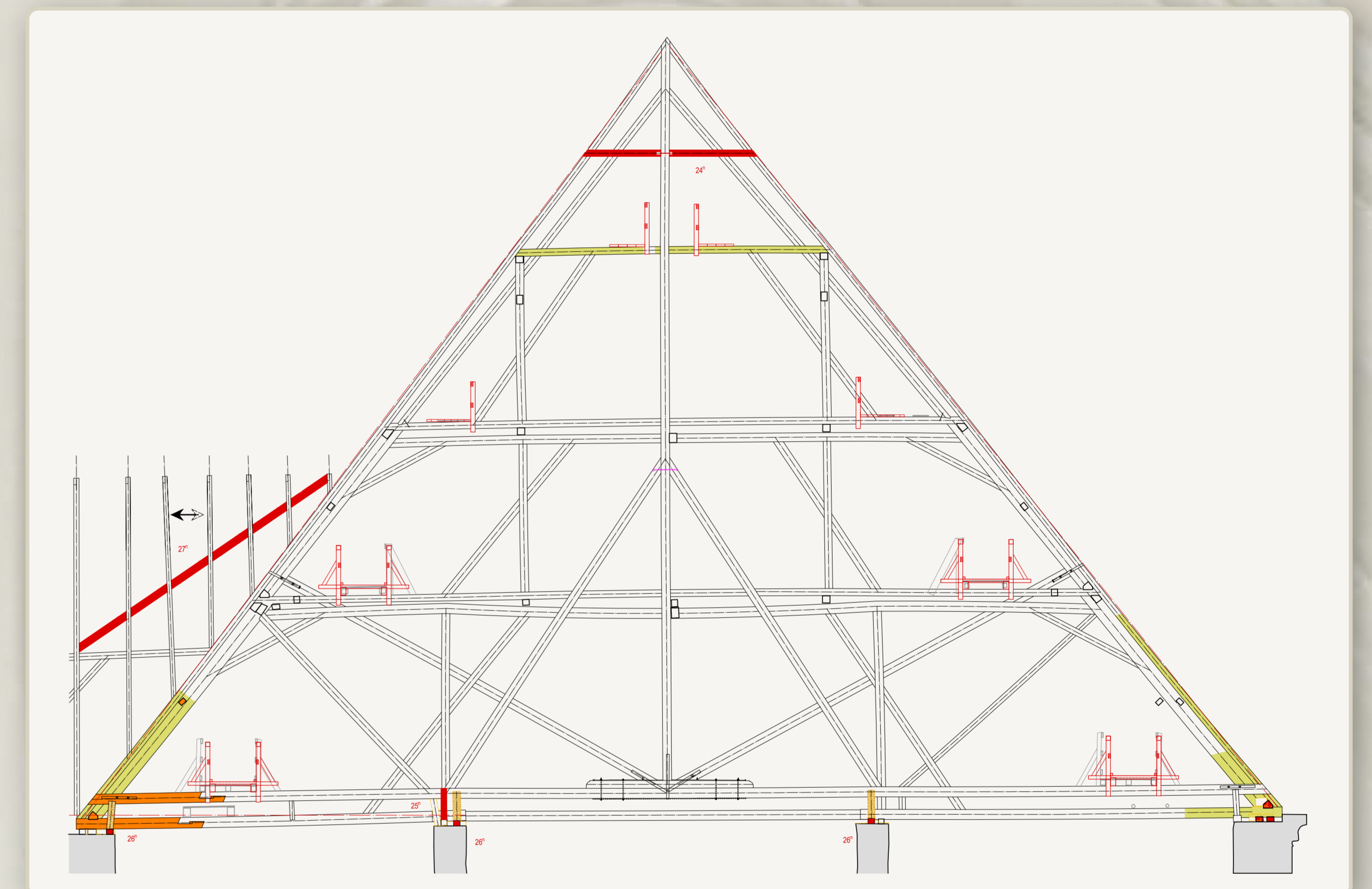
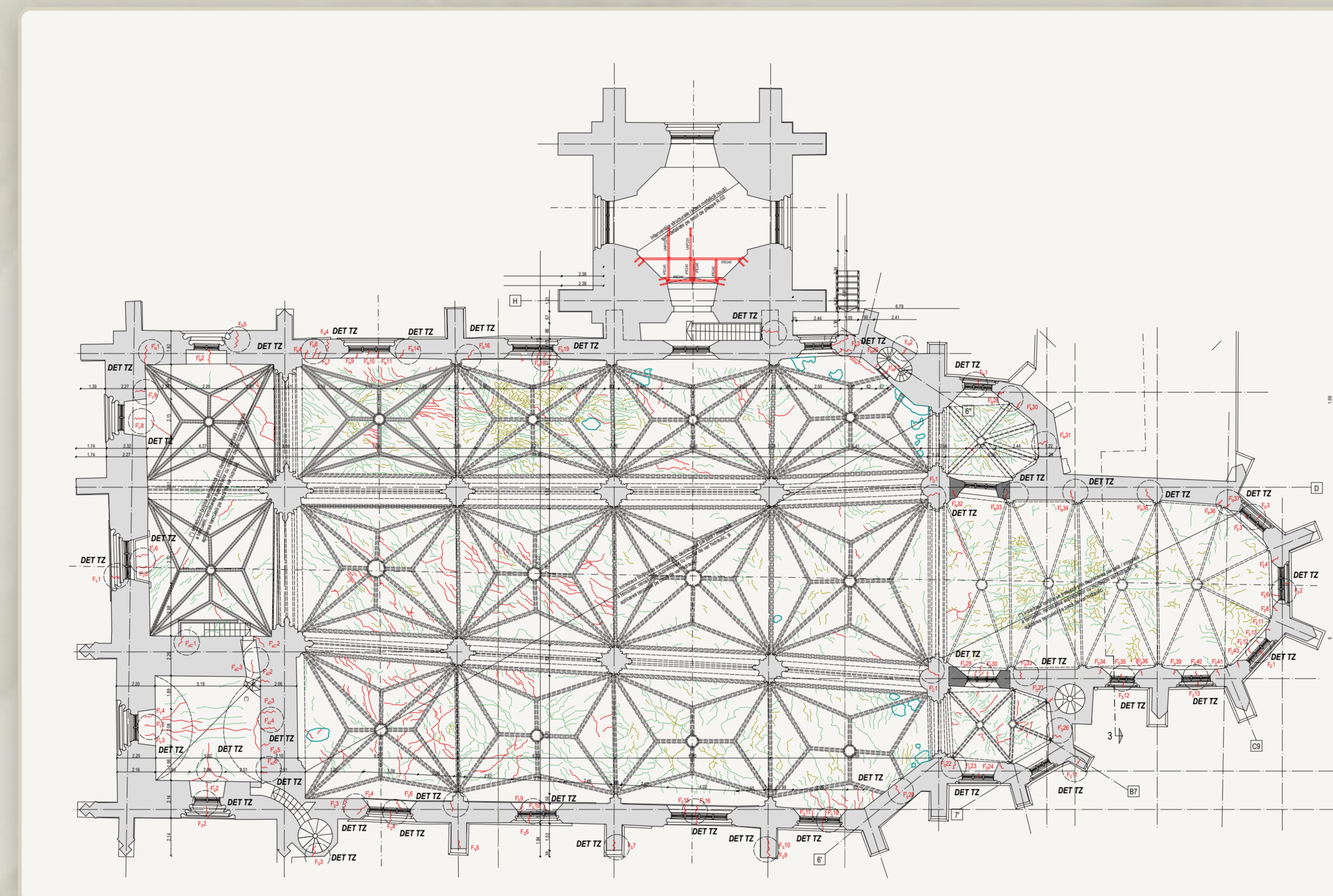
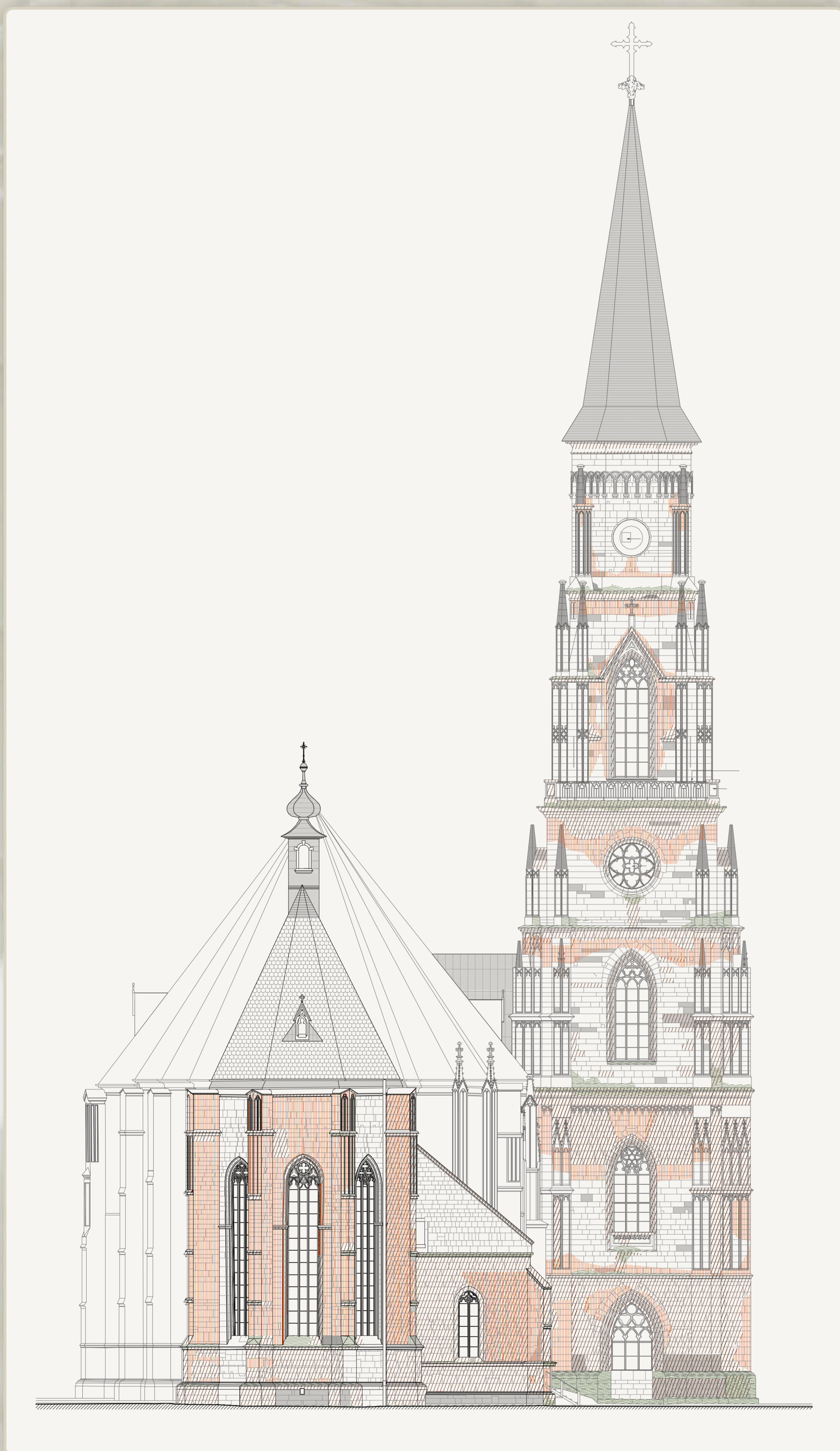
DETALII DIN RELEVÉE, STUDII PREMERGĂTOARE ȘI PROIECTE

DETAILS FROM SURVEYS, PRELIMINARY STUDIES AND DESIGNS

A tartószerkezeti beavatkozások a pontos kárfelmérési rajzokon kerültek bemutatásra. A kárfelmérés a kivitelezés alatt is folytatódott, például az egykori észak-nyugati tornyot tartó ívek 18. századi földrengés okozta károsodása csak a 300 éves javítások eltávolítása után vált láthatóvá.

Intervențiile structurale au fost prezentate pe planșele de relevé a degradărilor structurale. Cartarea degradărilor s-a continuat și pe parcursul execuției, de exemplu gradul de deteriorare cauzată de cutremurul din secolul XVIII a arcelor de susținere ale fostului turn din zona nord-vestică, au devenit vizibile numai după îndepărtarea completărilor având vechime de 300 de ani.

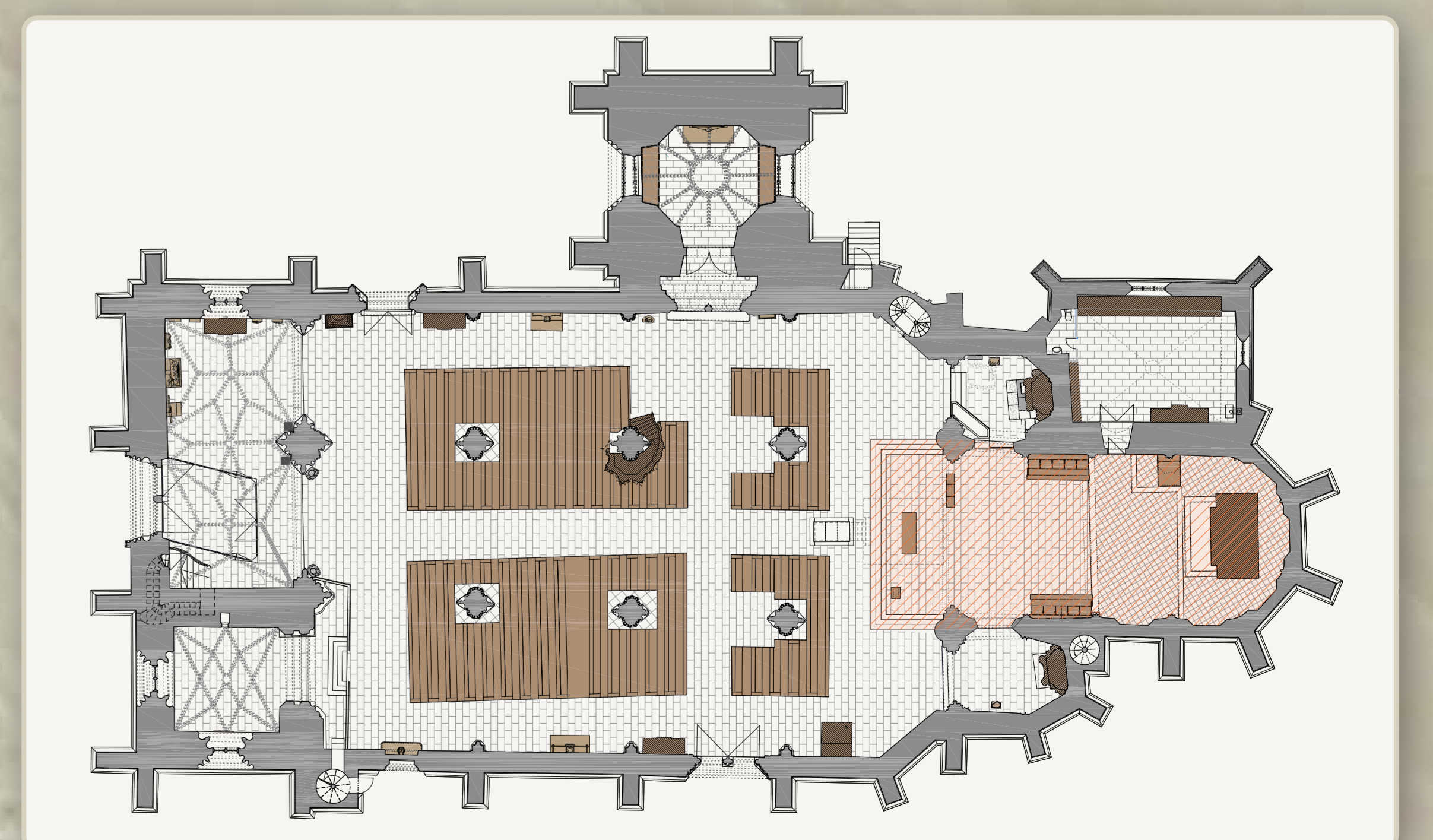
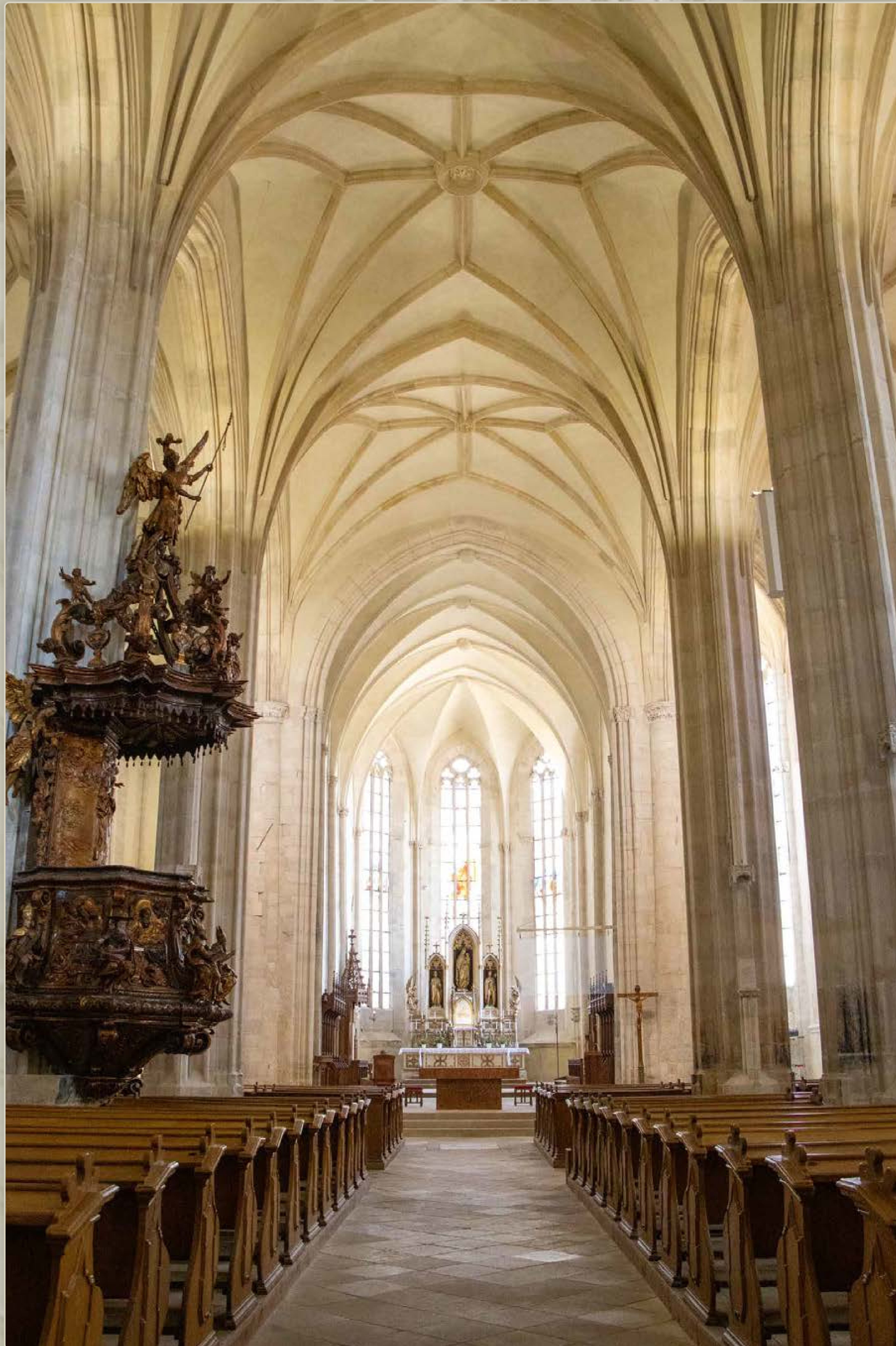
The structural interventions were presented on the drawings recording the structural deteriorations. The survey of damages continued during the execution, for e.g. the degree of damage caused by the 18th century earthquake to the former north-west tower's supporting arches became visible only after the removal of the 300 year old completions.

LITURGIKUS TÉR KIALAKÍTÁSA: KÖZÖSSÉGBEN ÜNNEPELVE, KÖZELEBB A HÍVEKHEZ

FORMAREA SPAȚIULUI LITURGIC: A SĂRBĂTORI ÎN COMUNITATE, ÎN APROPIEREA CREDINCIOȘILOR

SHAPE OF LITURGICAL SPACE: CELEBRATE IN COMMUNITY, CLOSE TO THE FAITHFUL

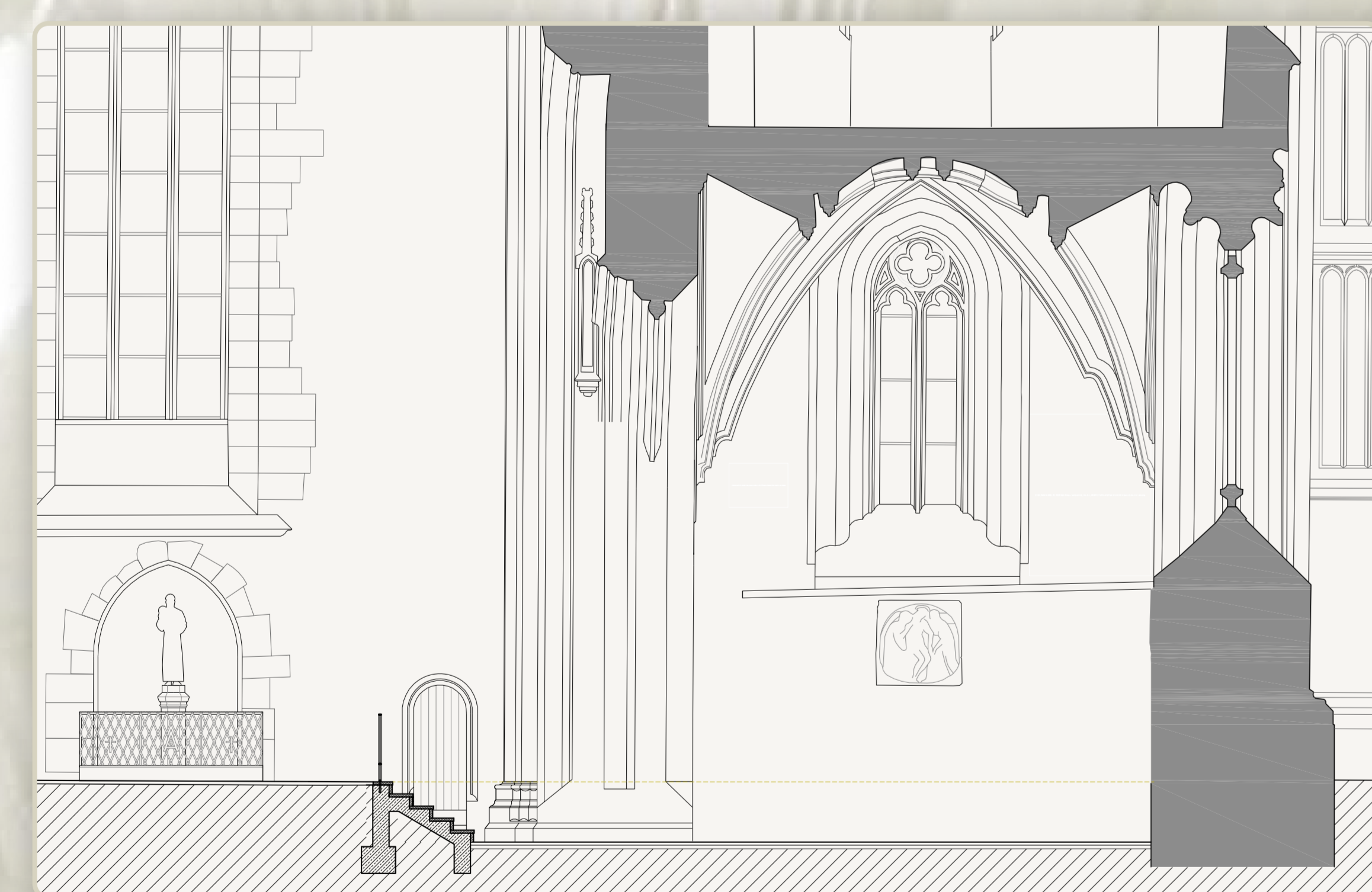
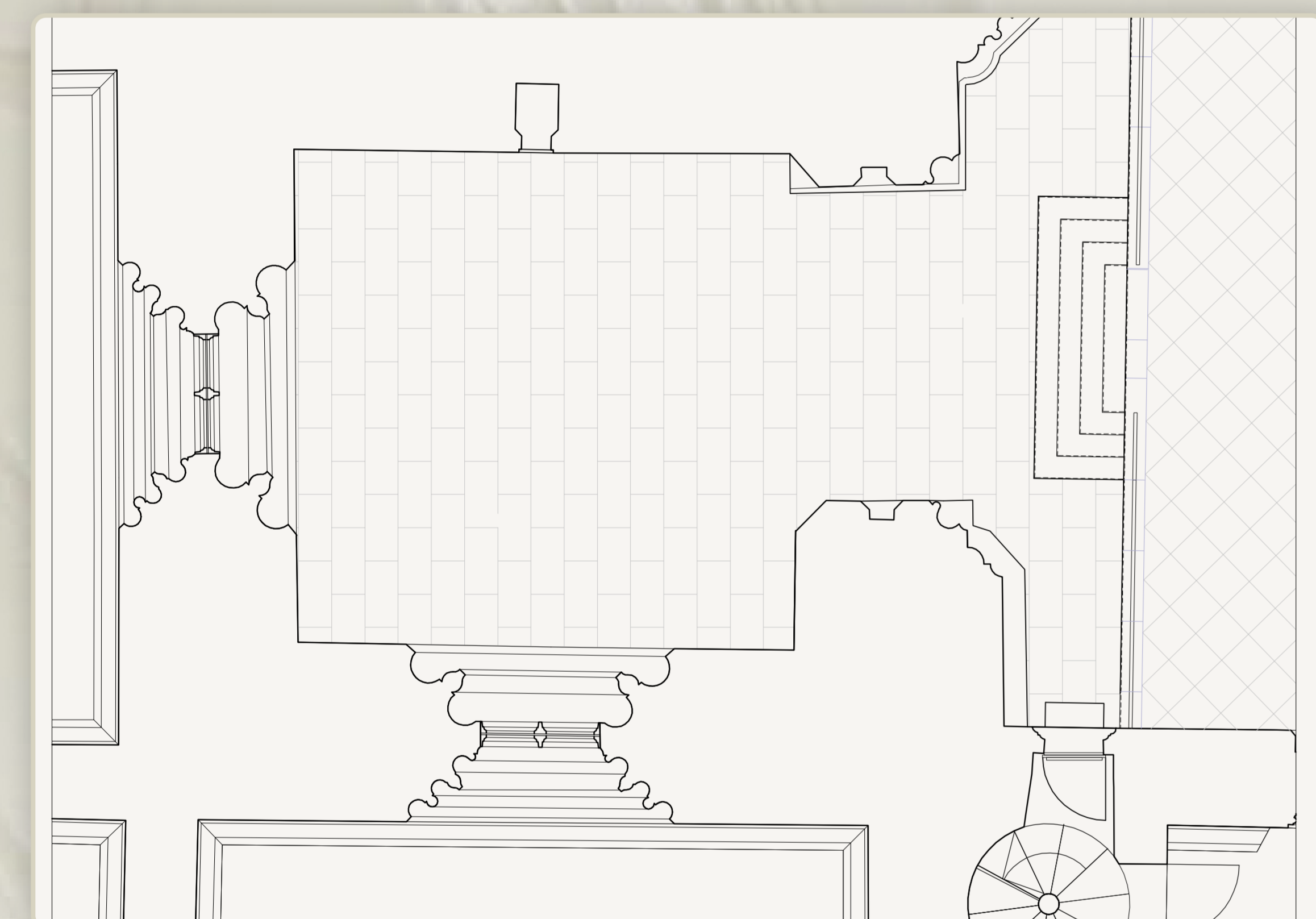
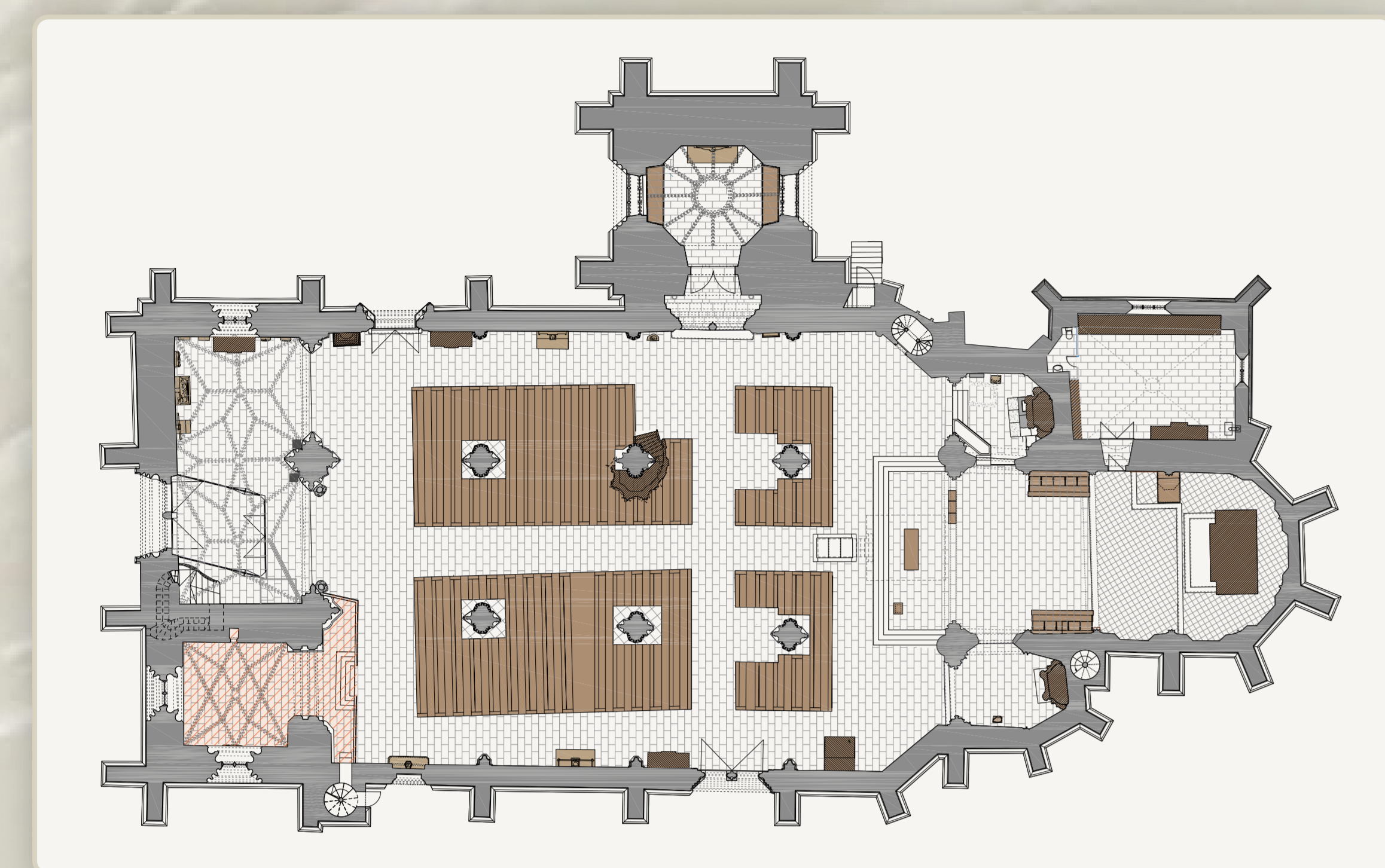
FUNKCIONÁLIS VÁLTOZÁSOK A TEMPLOMBAN

SCHIMBĂRI FUNCȚIONALE ÎN BISERICĂ

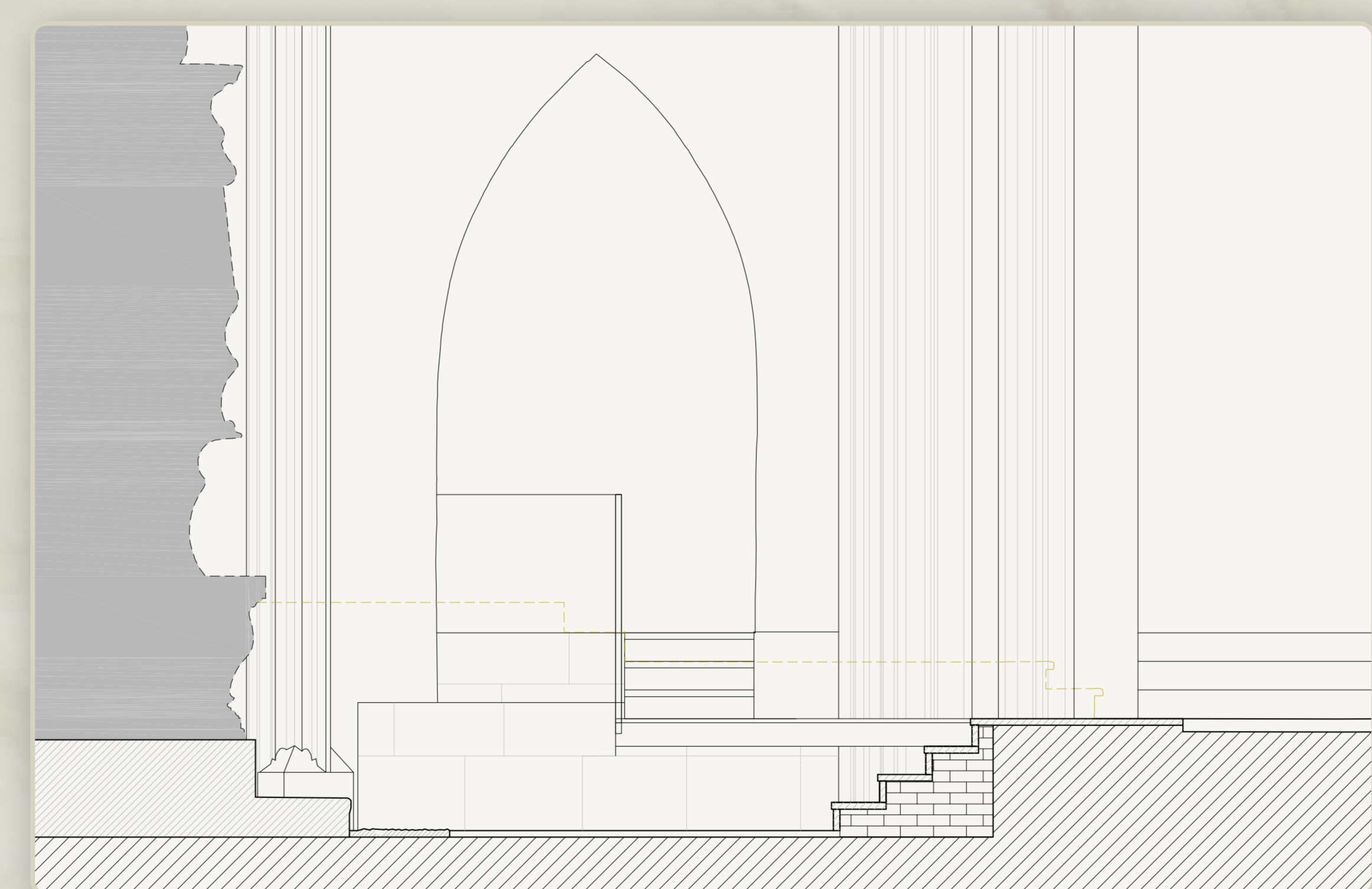
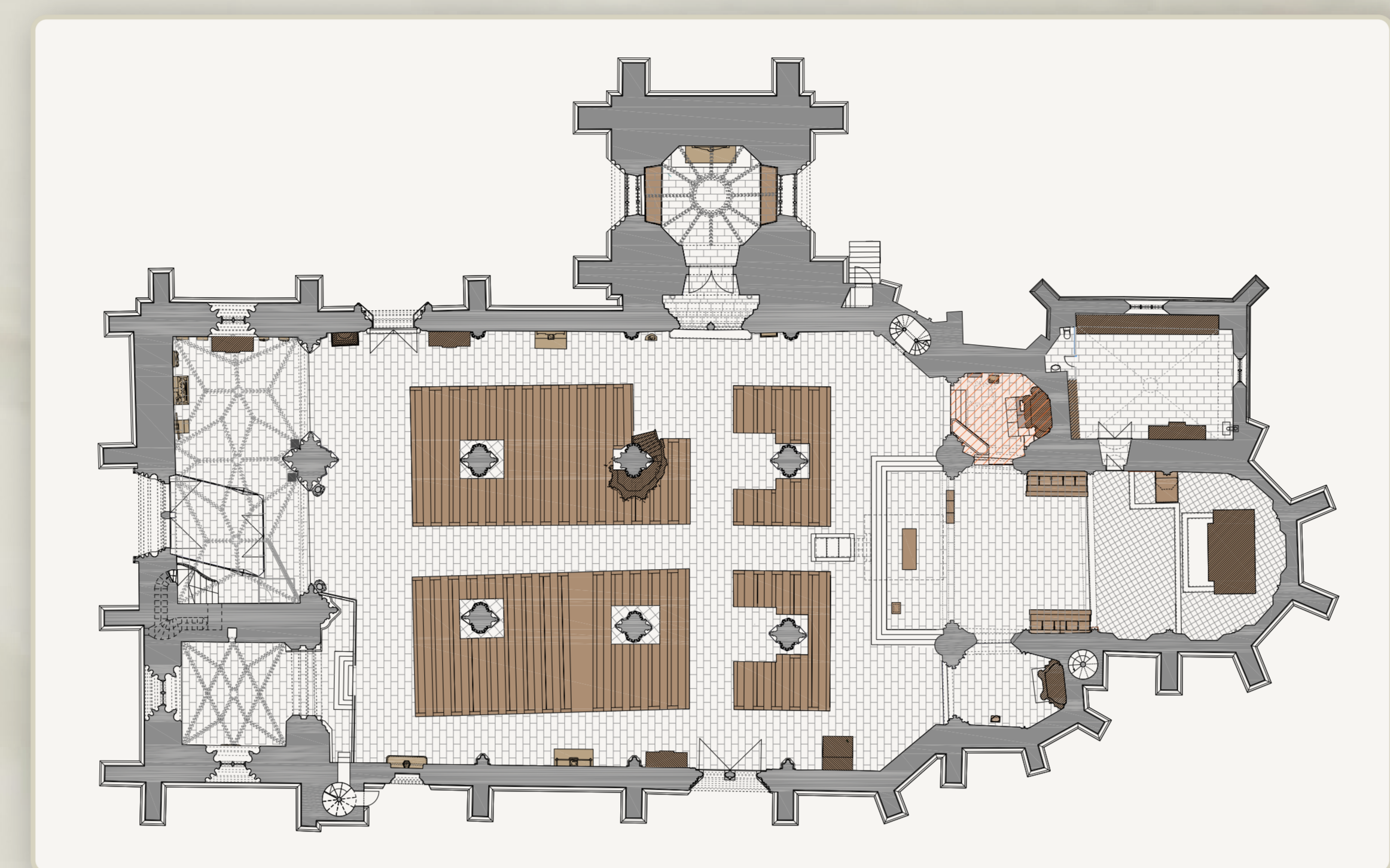
FUNCTIONAL CHANGES IN THE CHURCH

9

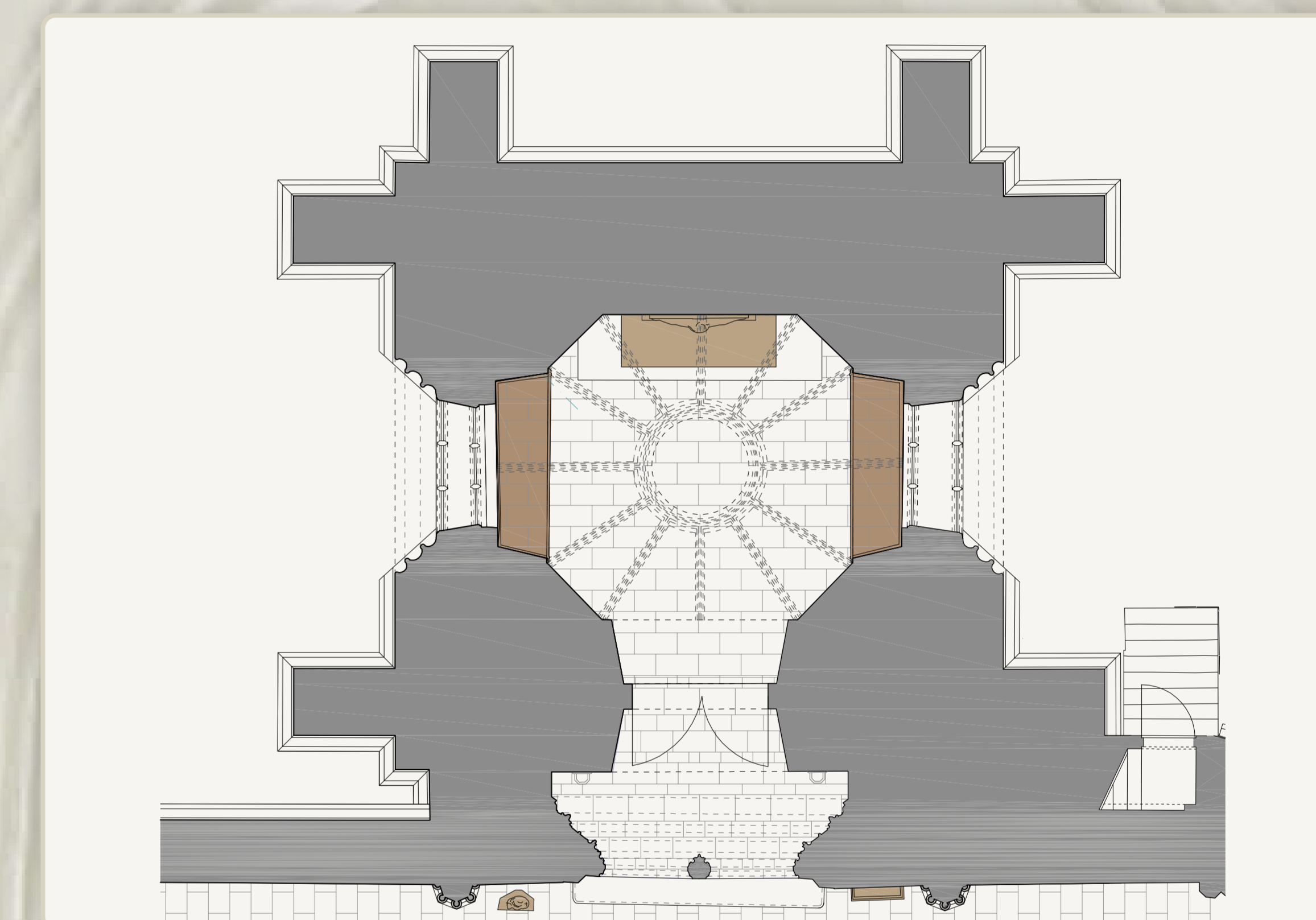
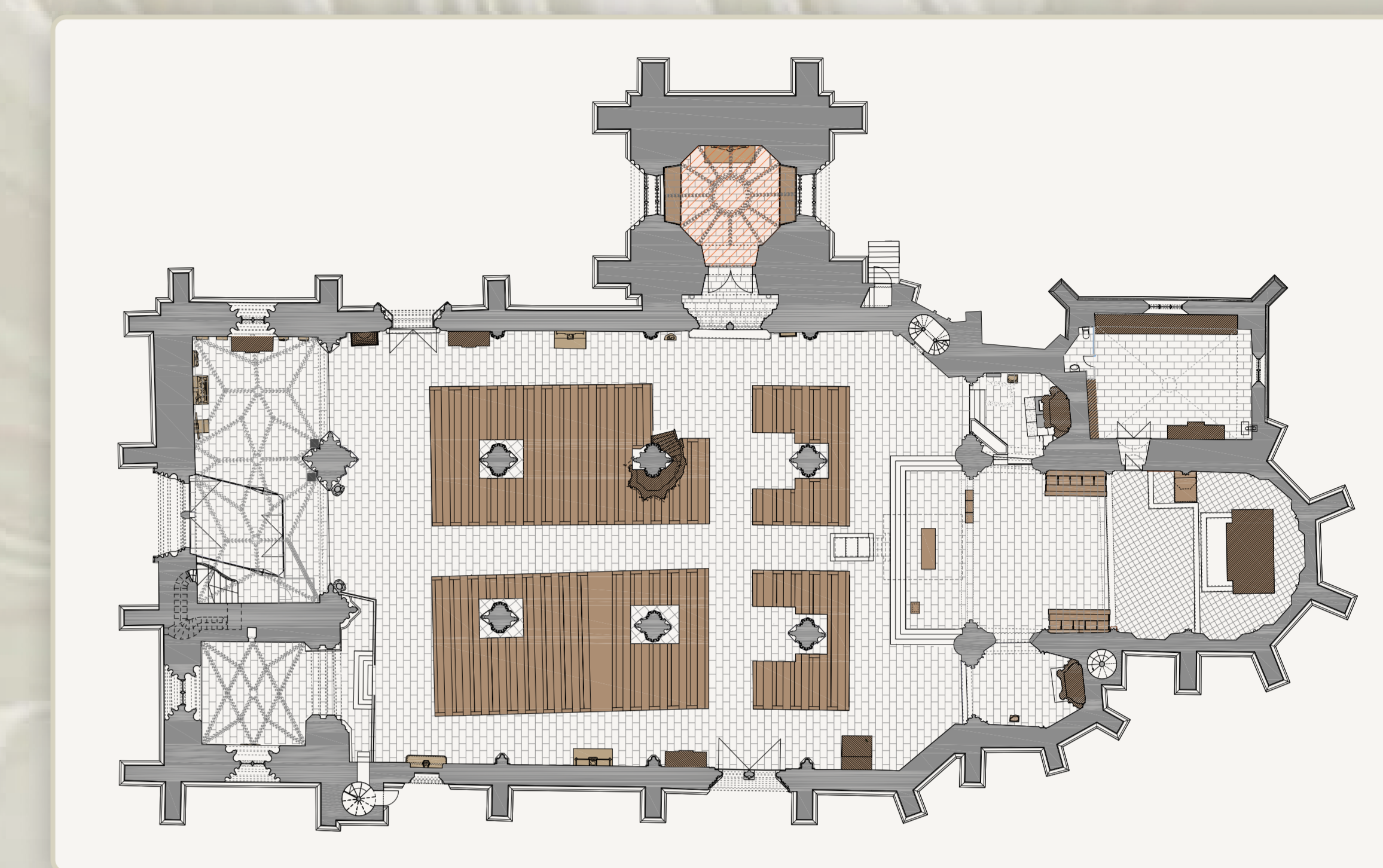
SCHLEYNIG-KÁPOLNA | CAPELA
SCHLEYNIG | THE SCHLEYNIG CHAPEL

ÉSZAKI MELLÉKSZENTÉLY | SANCTUARUL
NORDIC | NORTH SIDE SANCTUARY

TORONY ALATTI KÁPOLNA | CAPELA DE
SUB TURN | CHAPEL UNDER THE TOWER

NYUGATI HOMLOKZAT

ÉPÍTÉSZET, TARTÓSZERKEZETI BEAVATKOZÁSOK, KŐRESTAURÁTORI MUNKÁK, EGYÉB RÉSZLETEK

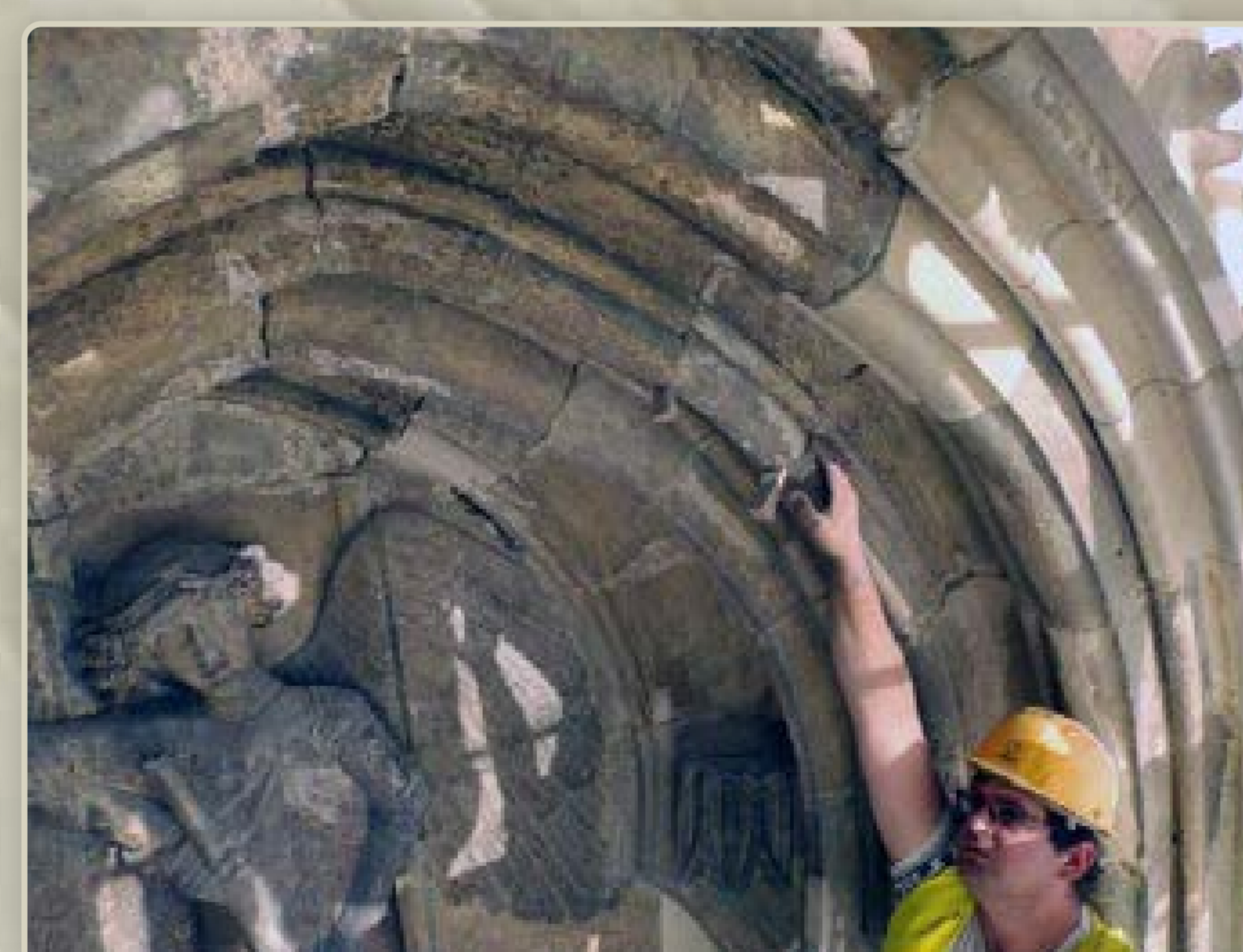
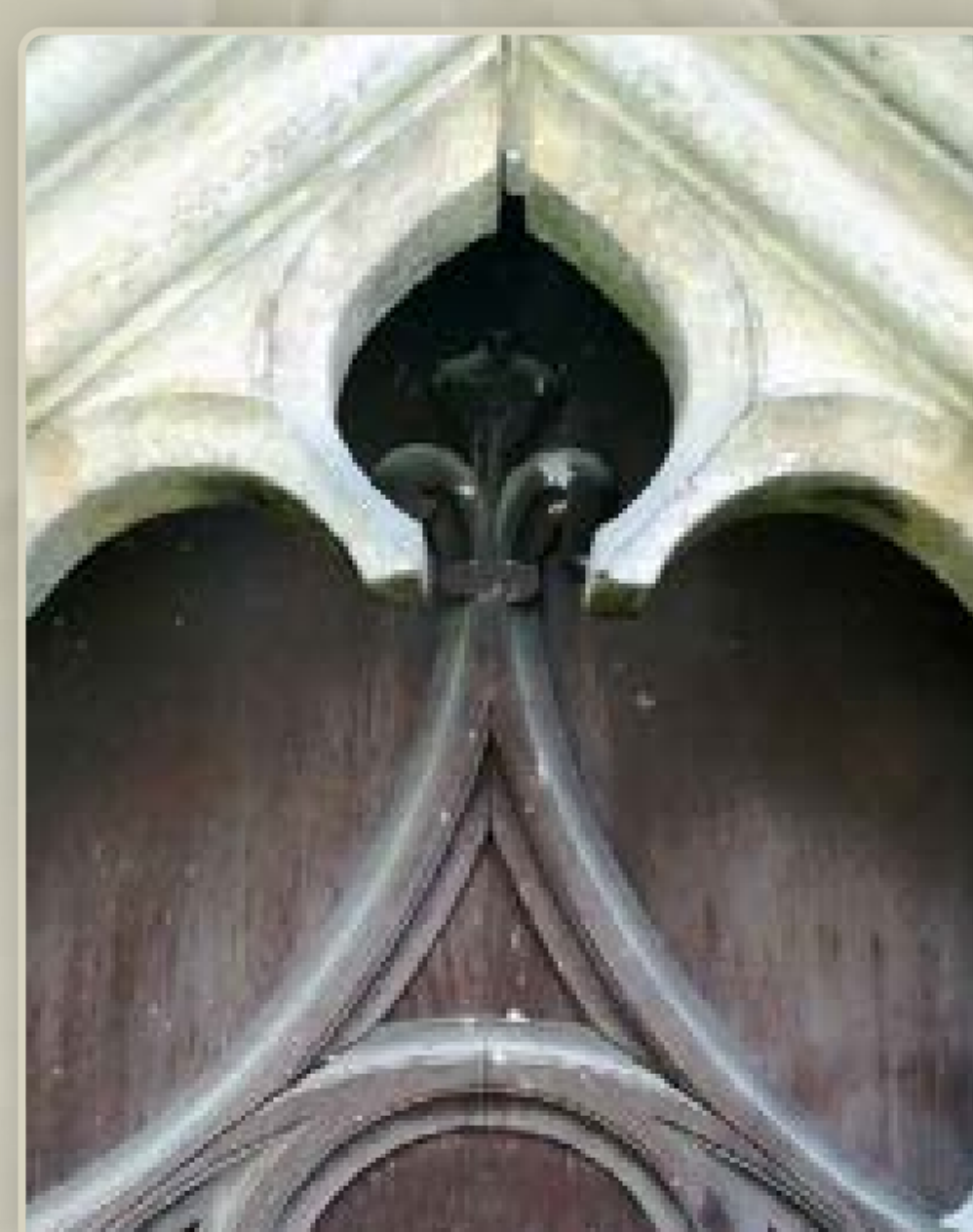
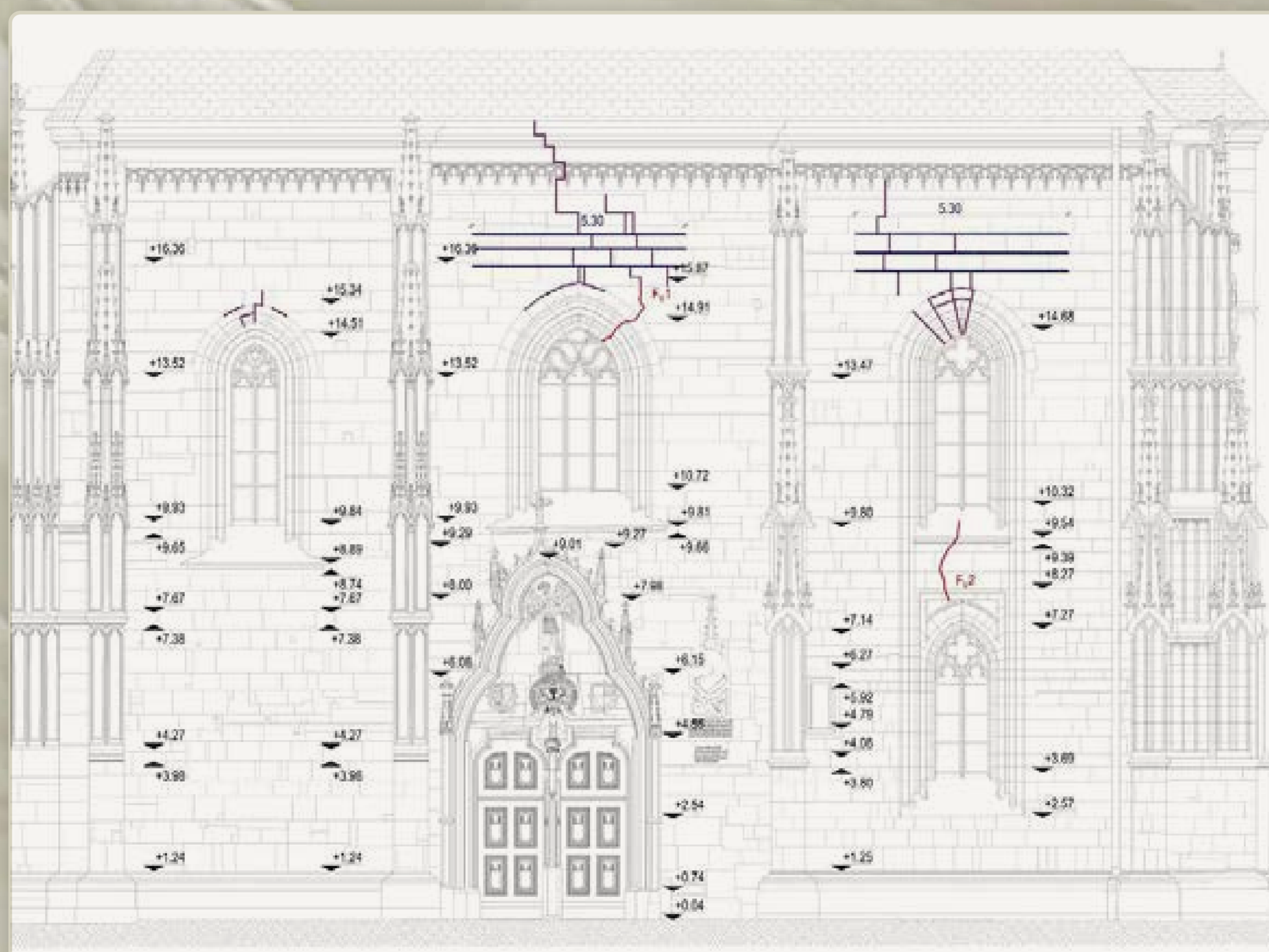
FAȚADA VESTICĂ

ARHITECTURĂ, INTERVENȚII STRUCTURALE, LUCRĂRI DE RESTAURARE A PIETREI, ALTE DETALII

WESTERN FACADE

ARCHITECTURE, STRUCTURAL INTERVENTIONS, STONE RESTORATION WORKS, OTHER DETAILS

10

NYUGATI HOMLOKZAT

ÉPÍTÉSZELET, TARTÓSZERKEZETI BEAVATKOZÁSOK, KŐRESTAURÁTORI MUNKÁK, EGYÉB RÉSZLETEK

FAȚADA VESTICĂ

ARHITECTURĂ, INTERVENȚII STRUCTURALE, LUCRĂRI DE RESTAURARE A PIETREI, ALTE DETALII

WESTERN FACADE

ARCHITECTURE, STRUCTURAL INTERVENTIONS, STONE RESTORATION WORKS, OTHER DETAILS

11

DÉLI HOMLOKZAT

ÉPÍTÉSZET, TARTÓSZERKEZETI BEAVATKOZÁSOK, KŐRESTAURÁTORI MUNKÁK, EGYÉB RÉSZLETEK

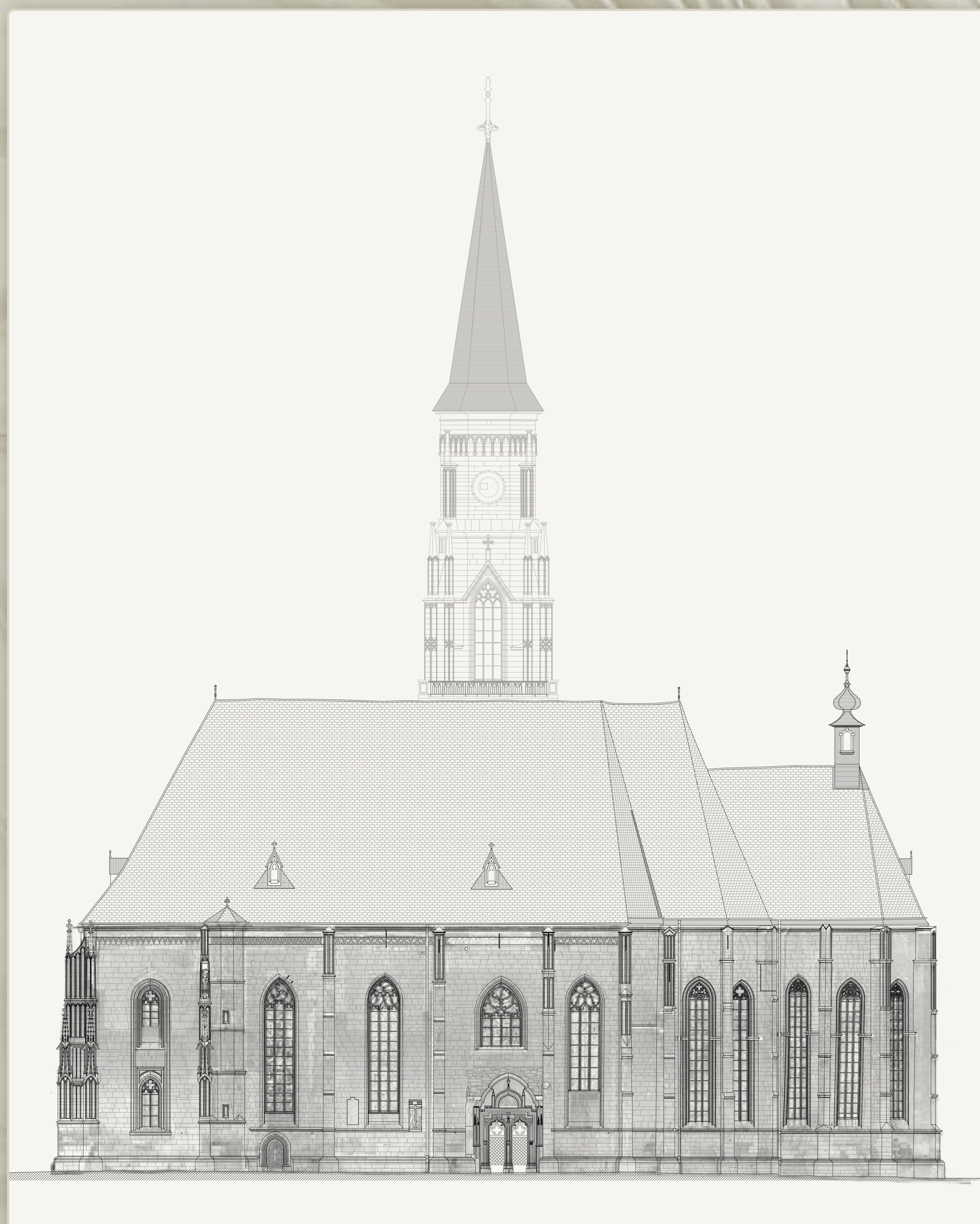
FAȚADA SUDICĂ

ARHITECTURĂ, INTERVENȚII STRUCTURALE, LUCRĂRI DE RESTAURARE A PIETREI, ALTE DETALII

SOUTHERN FACADE

ARCHITECTURE, STRUCTURAL INTERVENTIONS, STONE RESTORATION WORKS, OTHER DETAILS

12

DÉLI HOMLOKZAT

ÉPÍTÉSZET, TARTÓSZERKEZETI BEAVATKOZÁSOK, KŐRESTAURÁTORI MUNKÁK, EGYÉB RÉSZLETEK

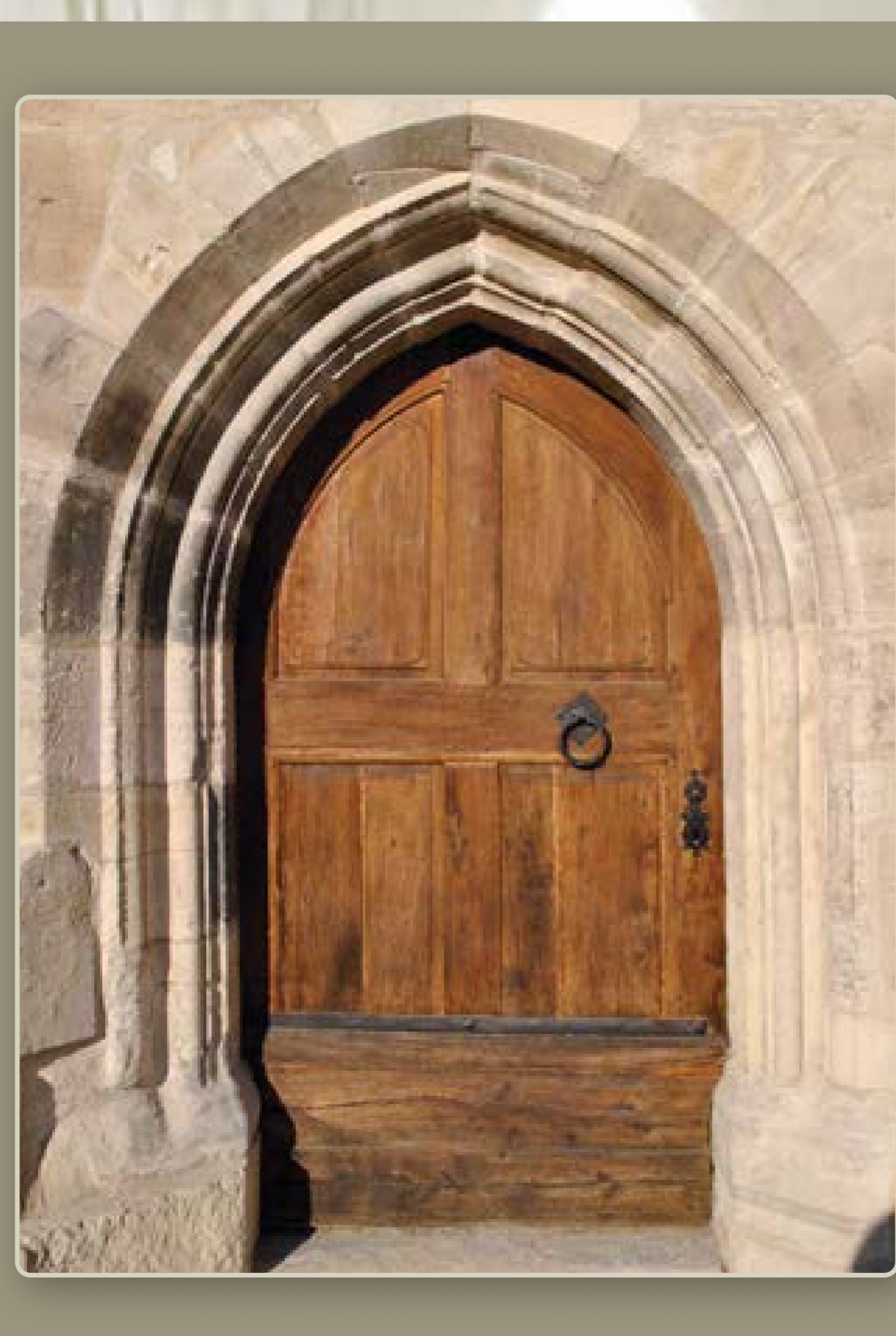
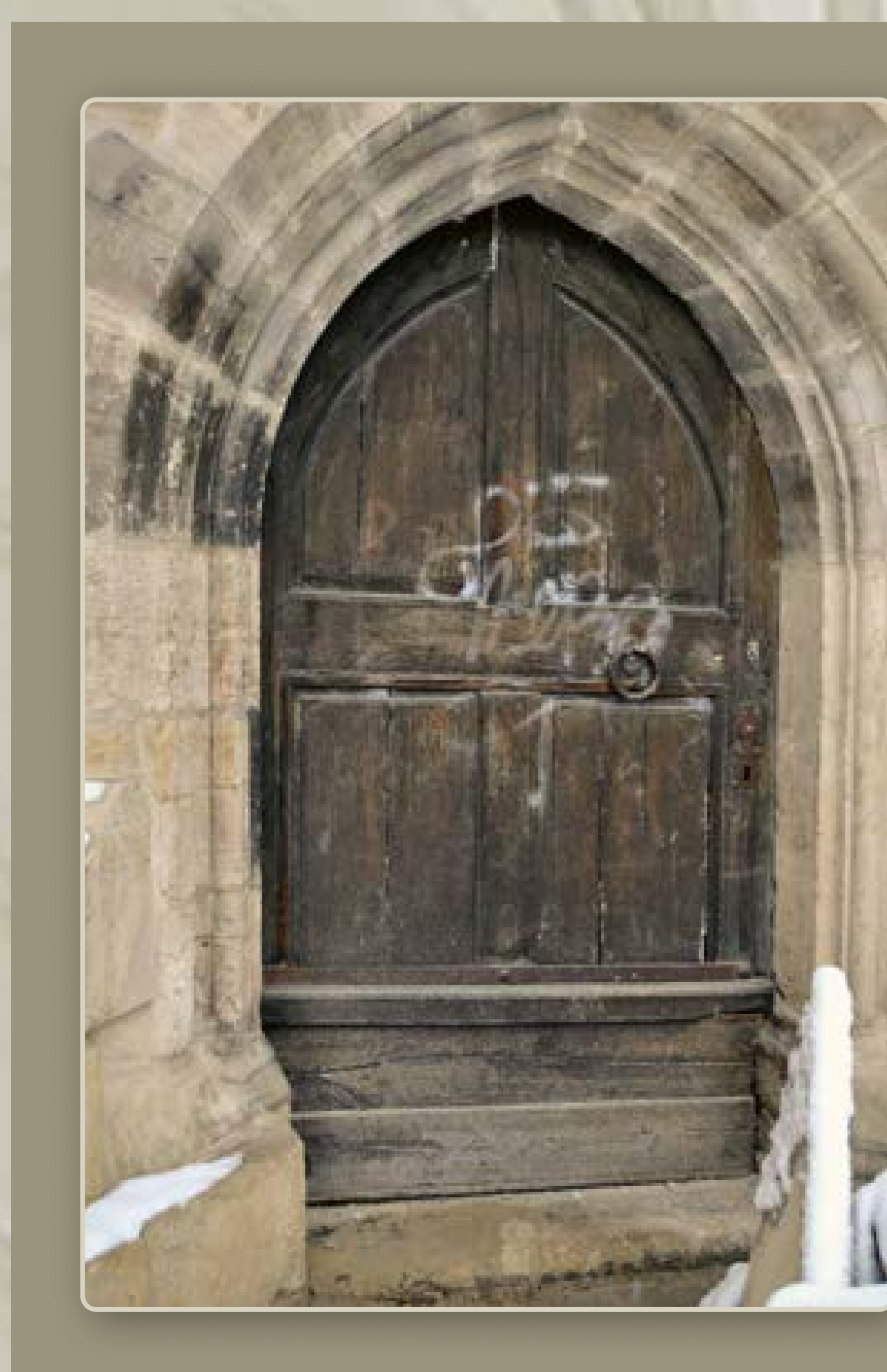
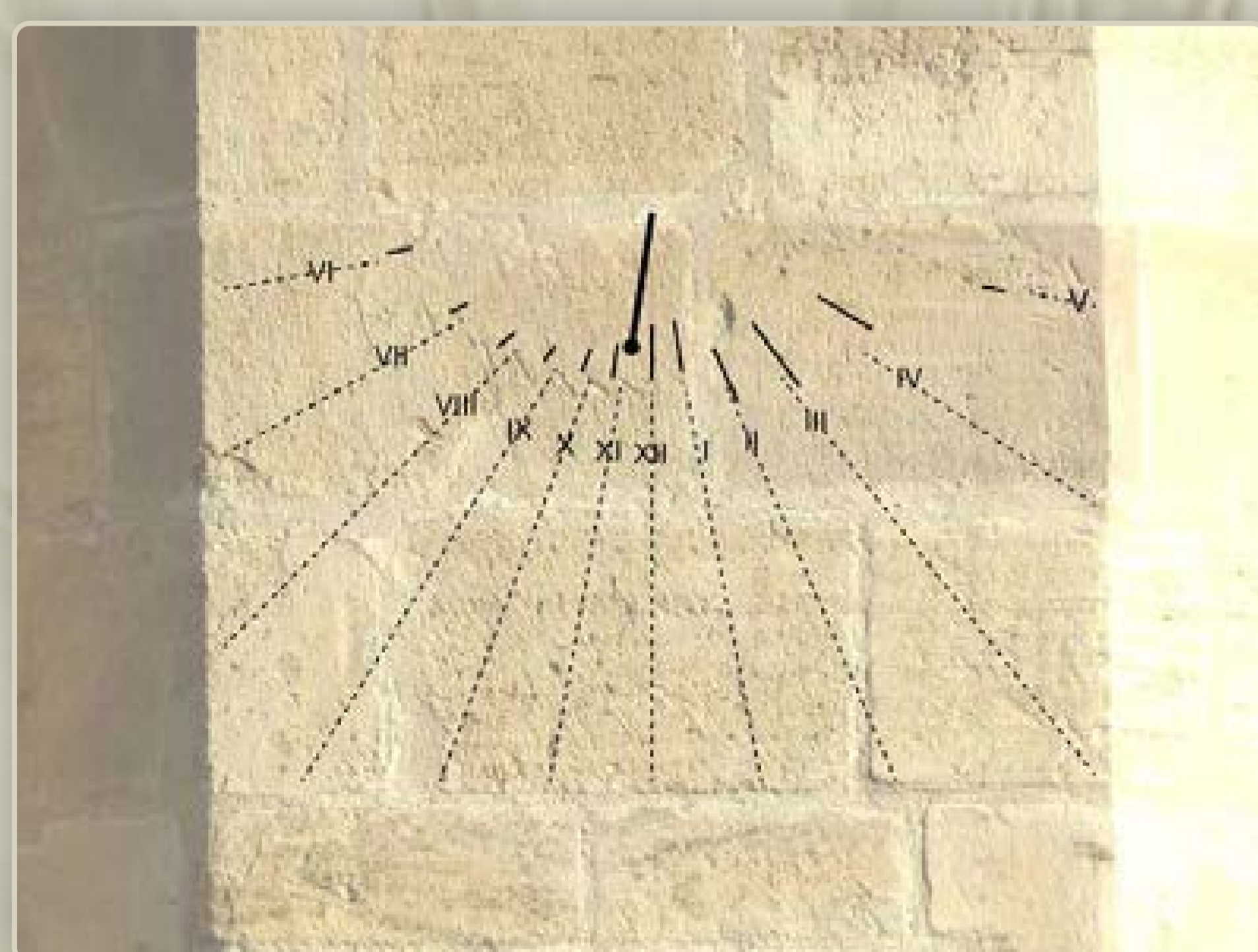
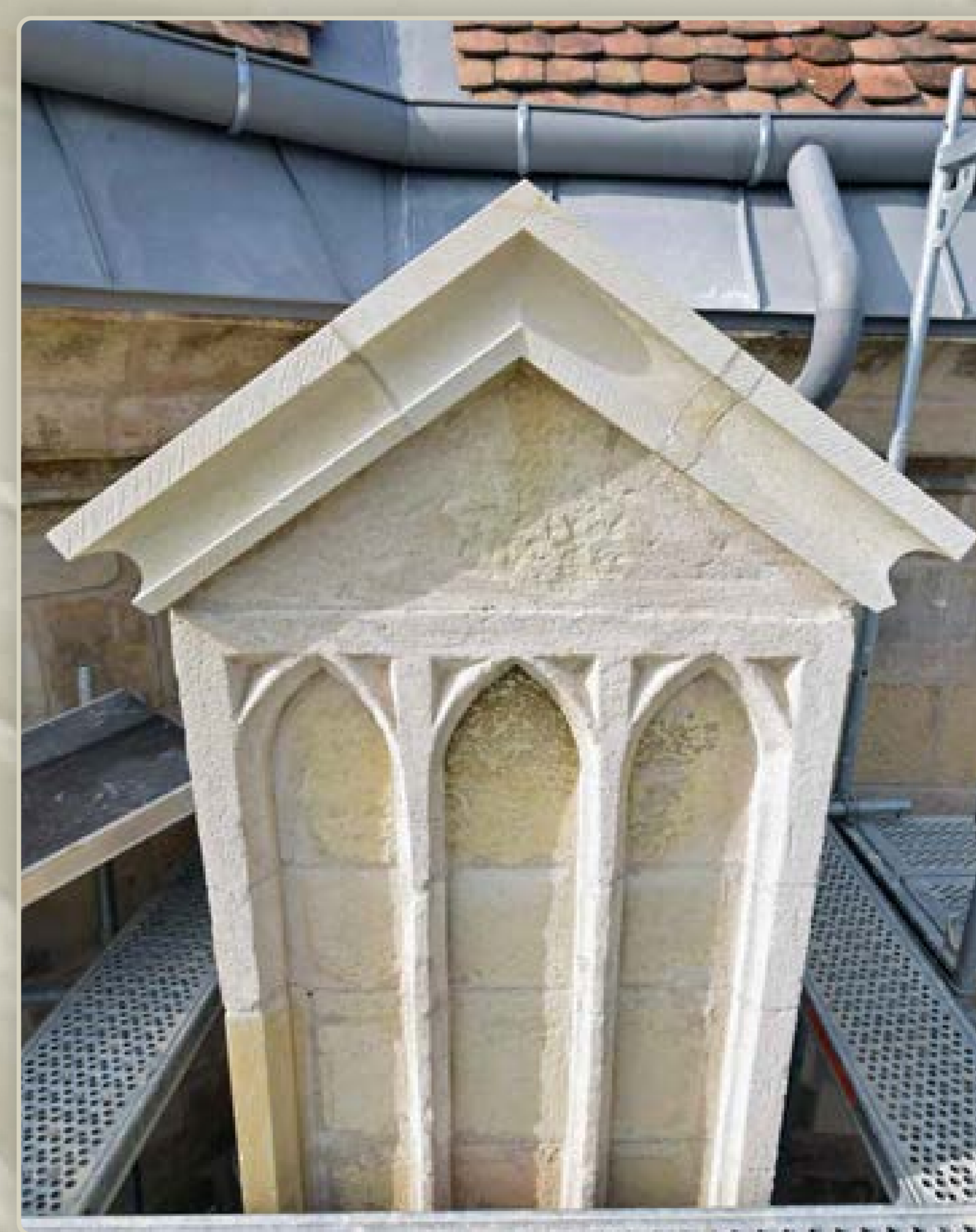
FAȚADA SUDICĂ

ARHITECTURĂ, INTERVENȚII STRUCTURALE, LUCRĂRI DE RESTAURARE A PIETREI, ALTE DETALII

SOUTHERN FACADE

ARCHITECTURE, STRUCTURAL INTERVENTIONS, STONE RESTORATION WORKS, OTHER DETAILS

13

KELETI HOMLOKZAT

ÉPÍTÉSZET, TARTÓSZERKEZETI BEAVATKOZÁSOK, KŐRESTAURÁTORI MUNKÁK, EGYÉB RÉSZLETEK

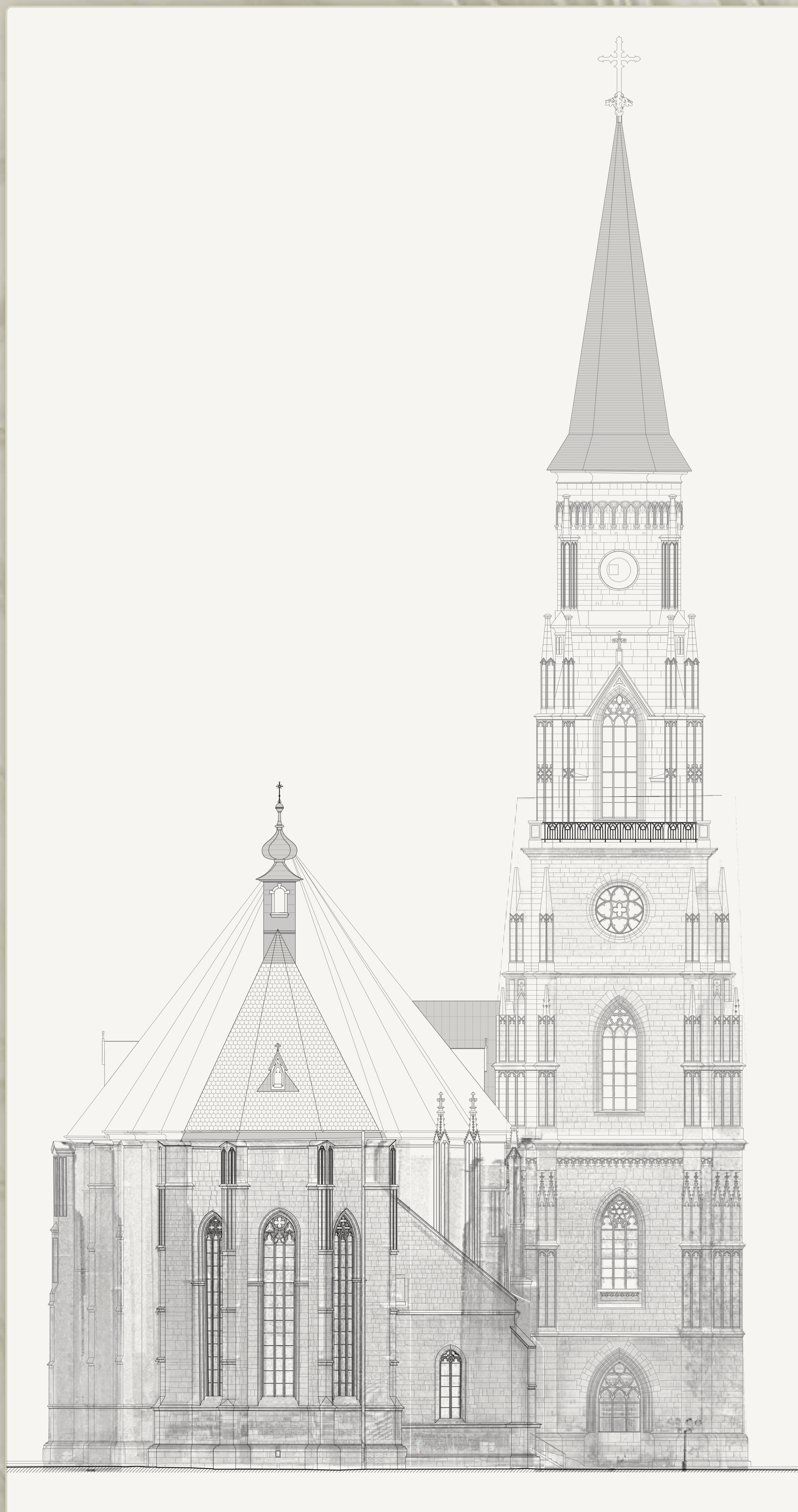
FAȚADA ESTICĂ

ARHITECTURĂ, INTERVENȚII STRUCTURALE, LUCRĂRI DE RESTAURARE A PIETREI, ALTE DETALII

EASTERN FACADE

ARCHITECTURE, STRUCTURAL INTERVENTIONS, STONE RESTORATION WORKS, OTHER DETAILS

14

KELETI HOMLOKZAT

ÉPÍTÉSZELET, TARTÓSZERKEZETI BEAVATKOZÁSOK, KŐRESTAURÁTORI MUNKÁK, EGYÉB RÉSZLETEK

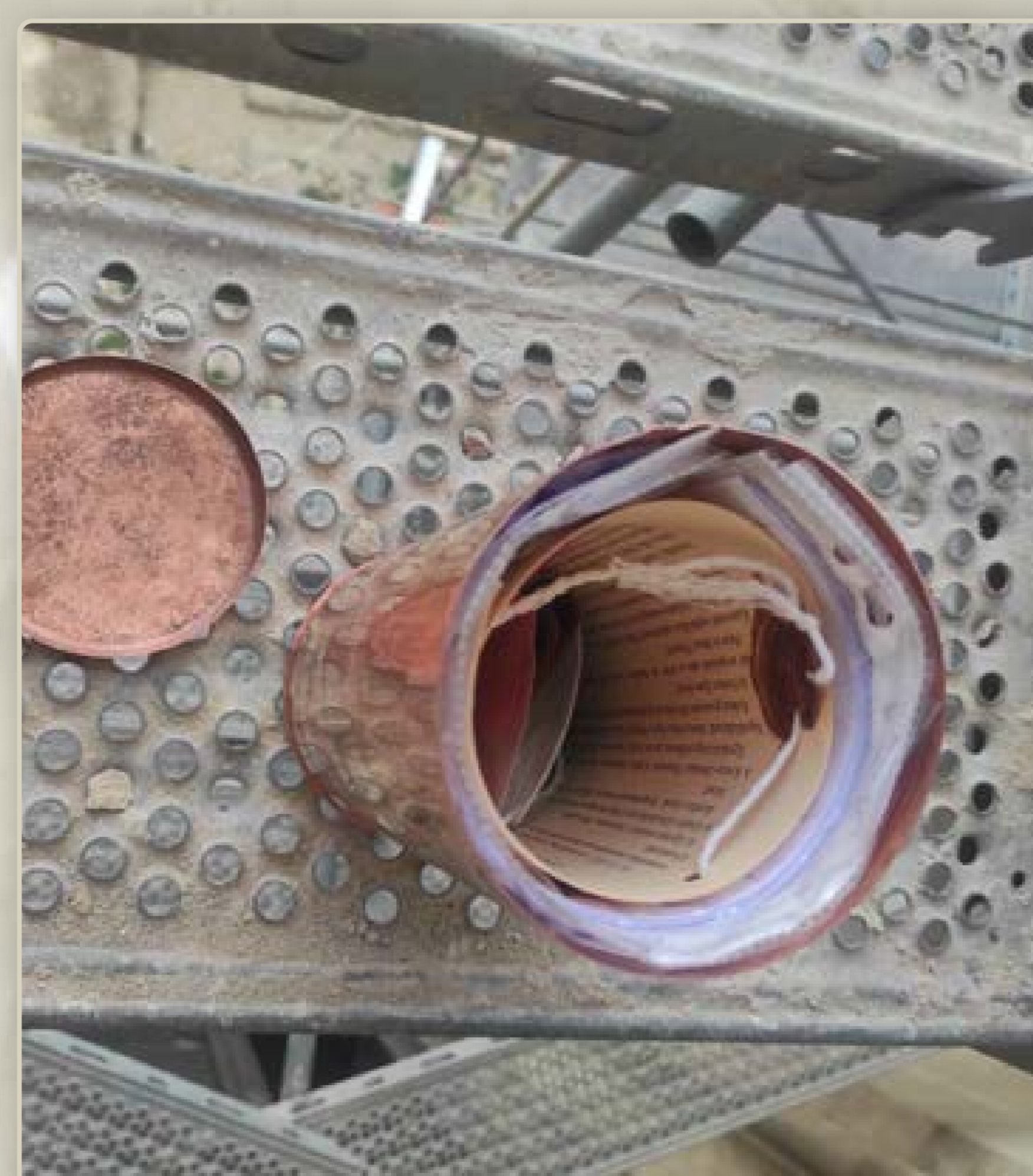
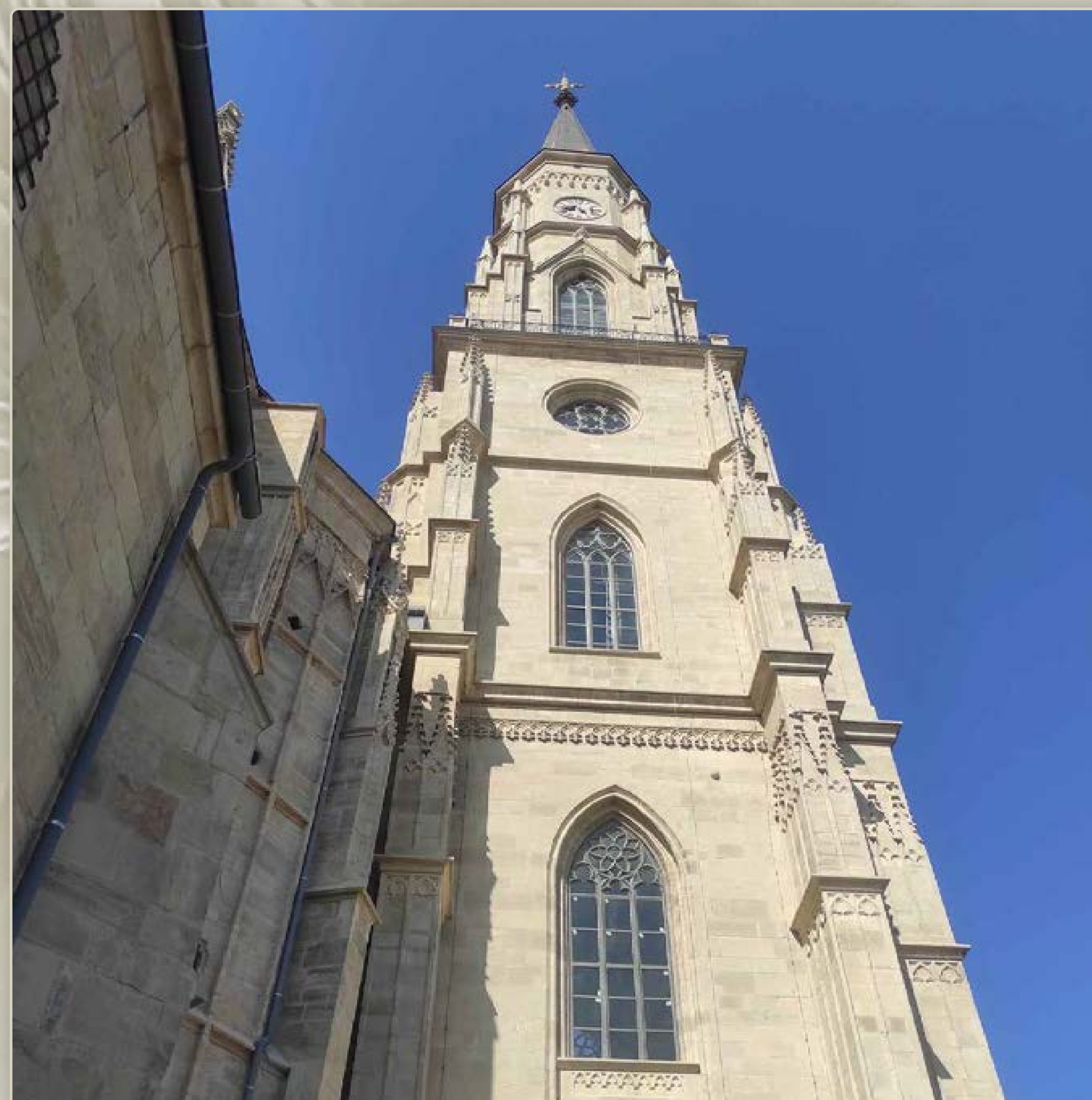
FAȚADA ESTICĂ

ARHITECTURĂ, INTERVENȚII STRUCTURALE, LUCRĂRI DE RESTAURARE A PIETREI, ALTE DETALII

EASTERN FACADE

ARCHITECTURE, STRUCTURAL INTERVENTIONS, STONE RESTORATION WORKS, OTHER DETAILS

15

ÉSZAKI HOMLOKZAT

ÉPÍTÉSZET, TARTÓSZERKEZETI BEAVATKOZÁSOK, KŐRESTAURÁTORI MUNKÁK, EGYÉB RÉSZLETEK

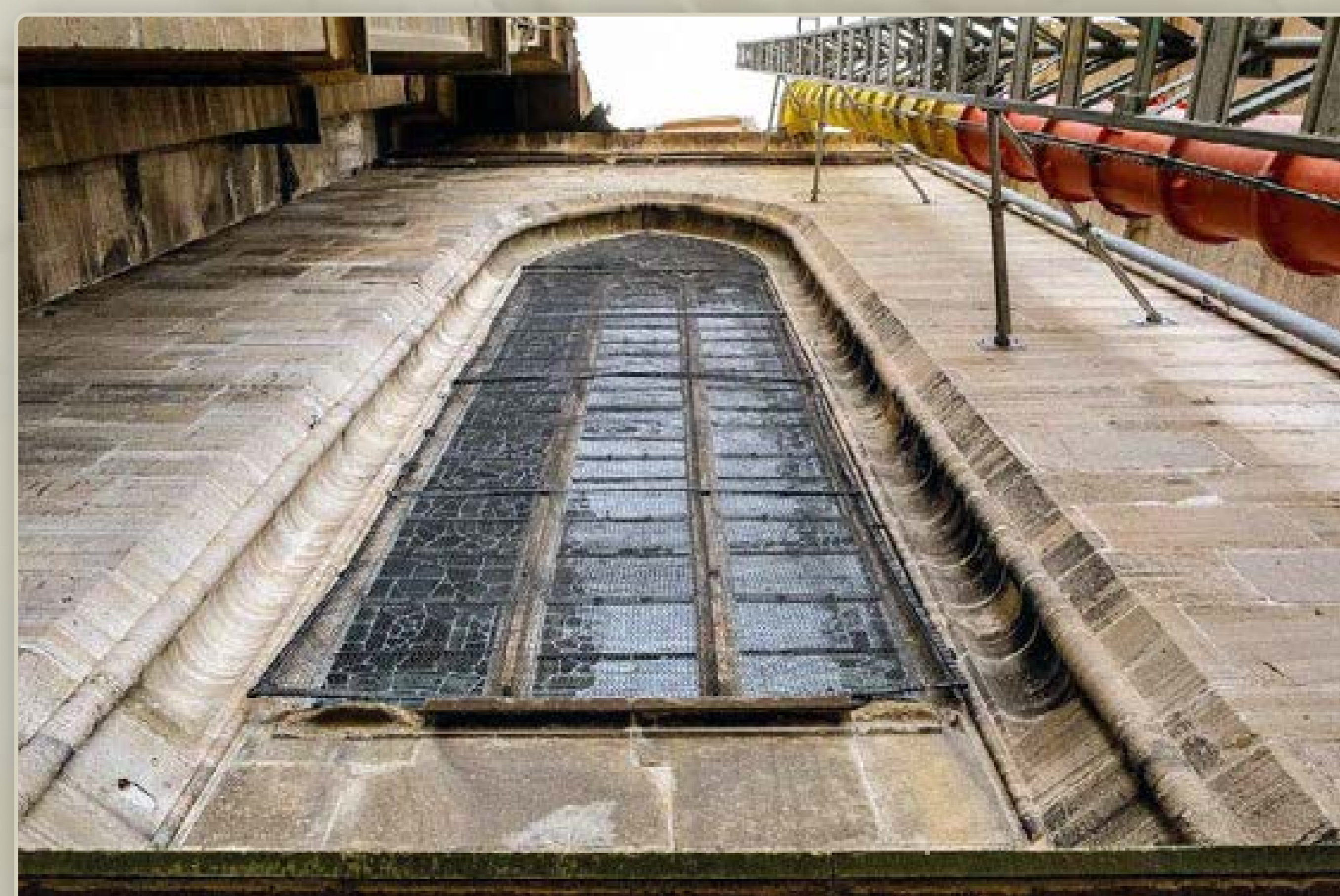
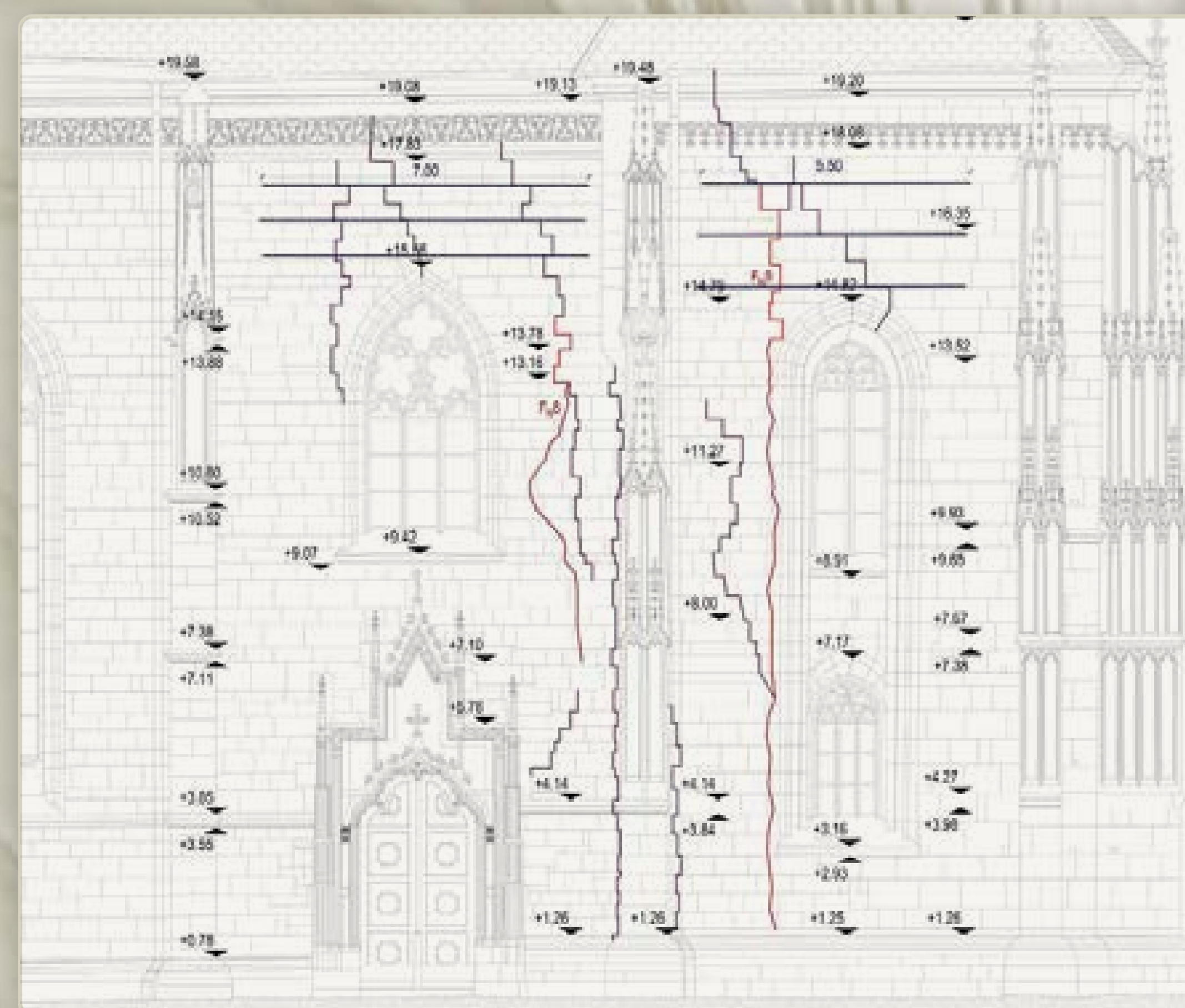
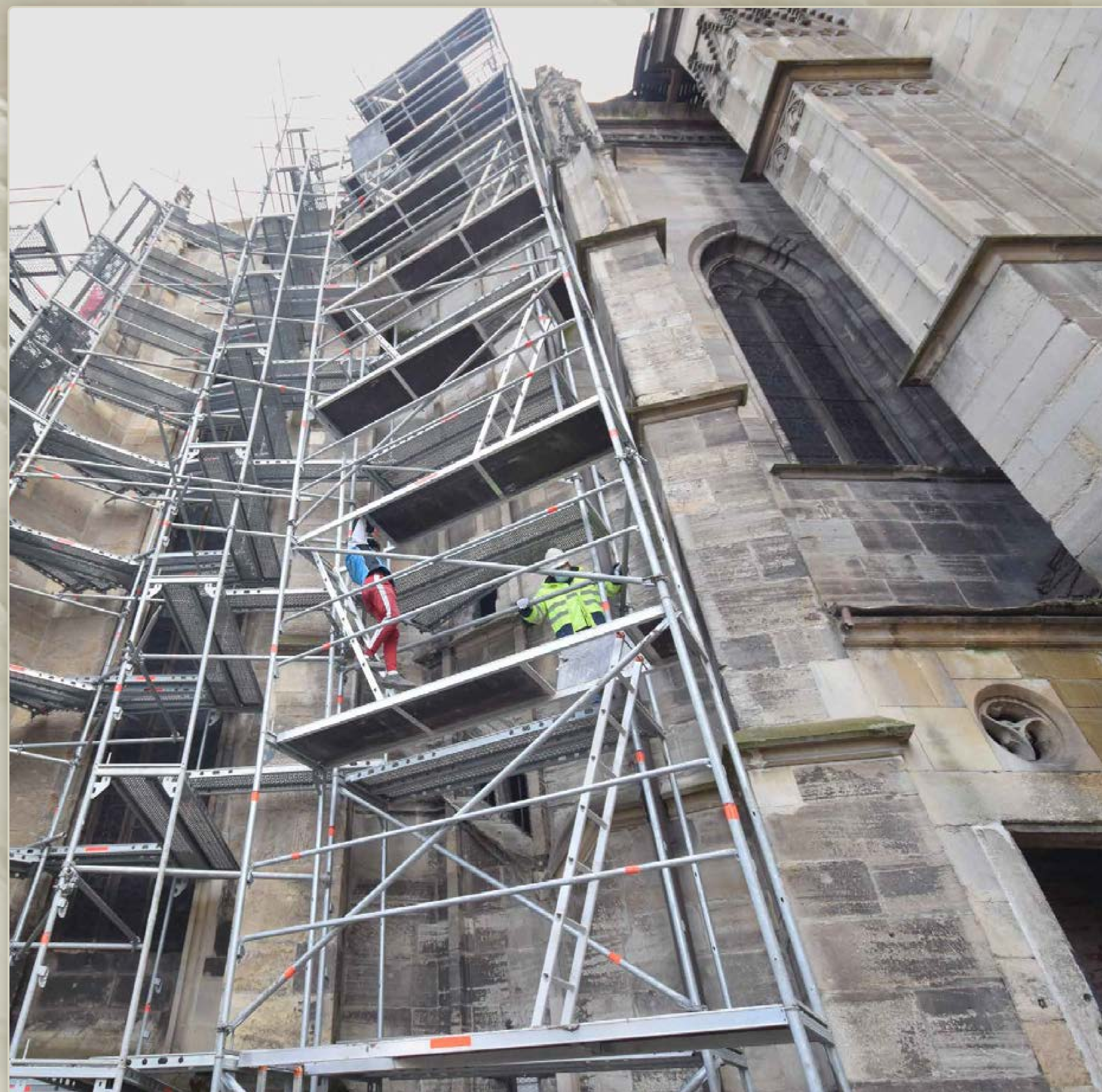
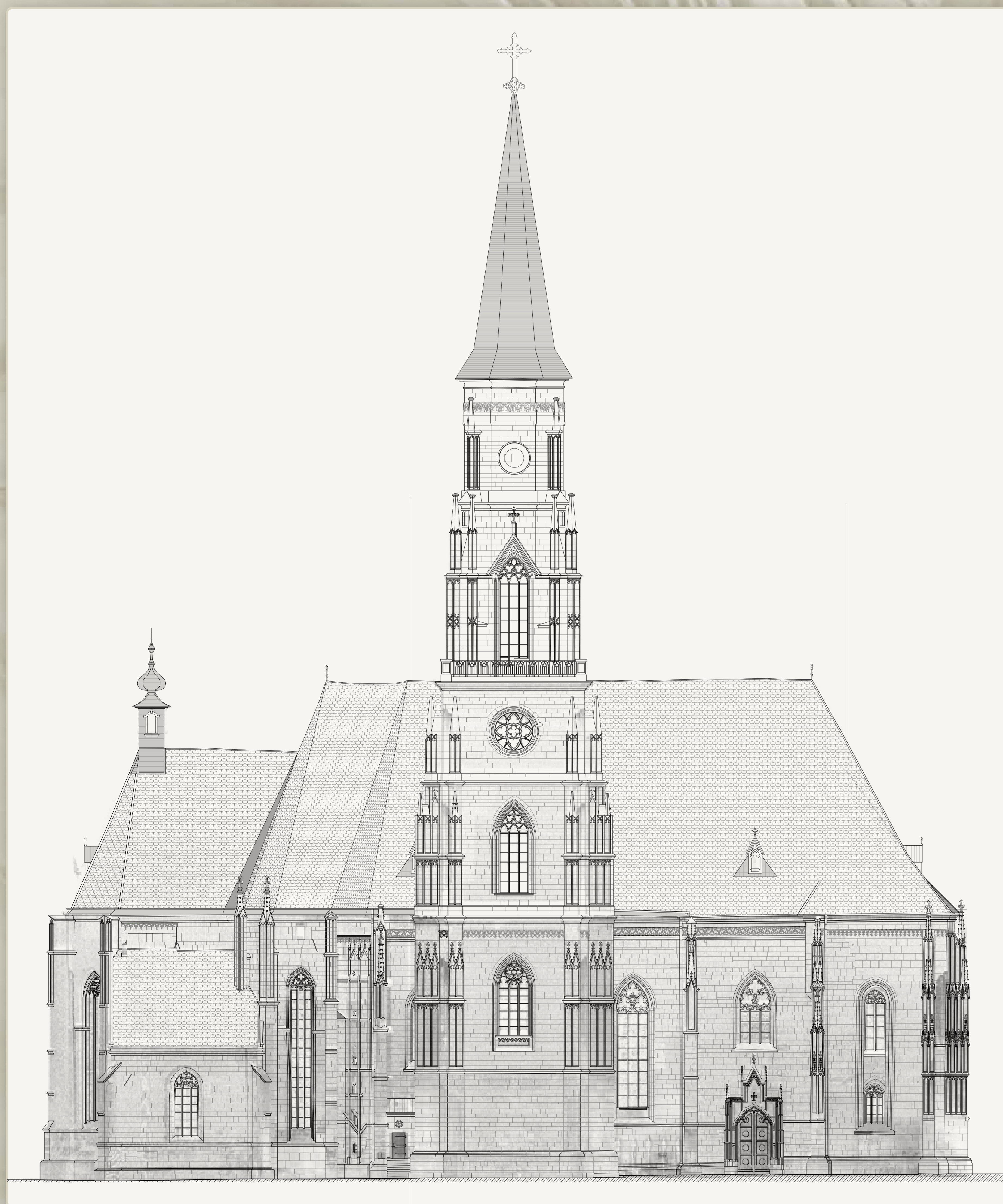
FAȚADA NORDICĂ

ARHITECTURĂ, INTERVENȚII STRUCTURALE, LUCRĂRI DE RESTAURARE A PIETREI, ALTE DETALII

NORTHERN FACADE

ARCHITECTURE, STRUCTURAL INTERVENTIONS, STONE RESTORATION WORKS, OTHER DETAILS

16

ÉSZAKI HOMLOKZAT

ÉPÍTÉSZET, TARTÓSZERKEZETI BEAVATKOZÁSOK, KŐRESTAURÁTORI MUNKÁK, EGYÉB RÉSZLETEK

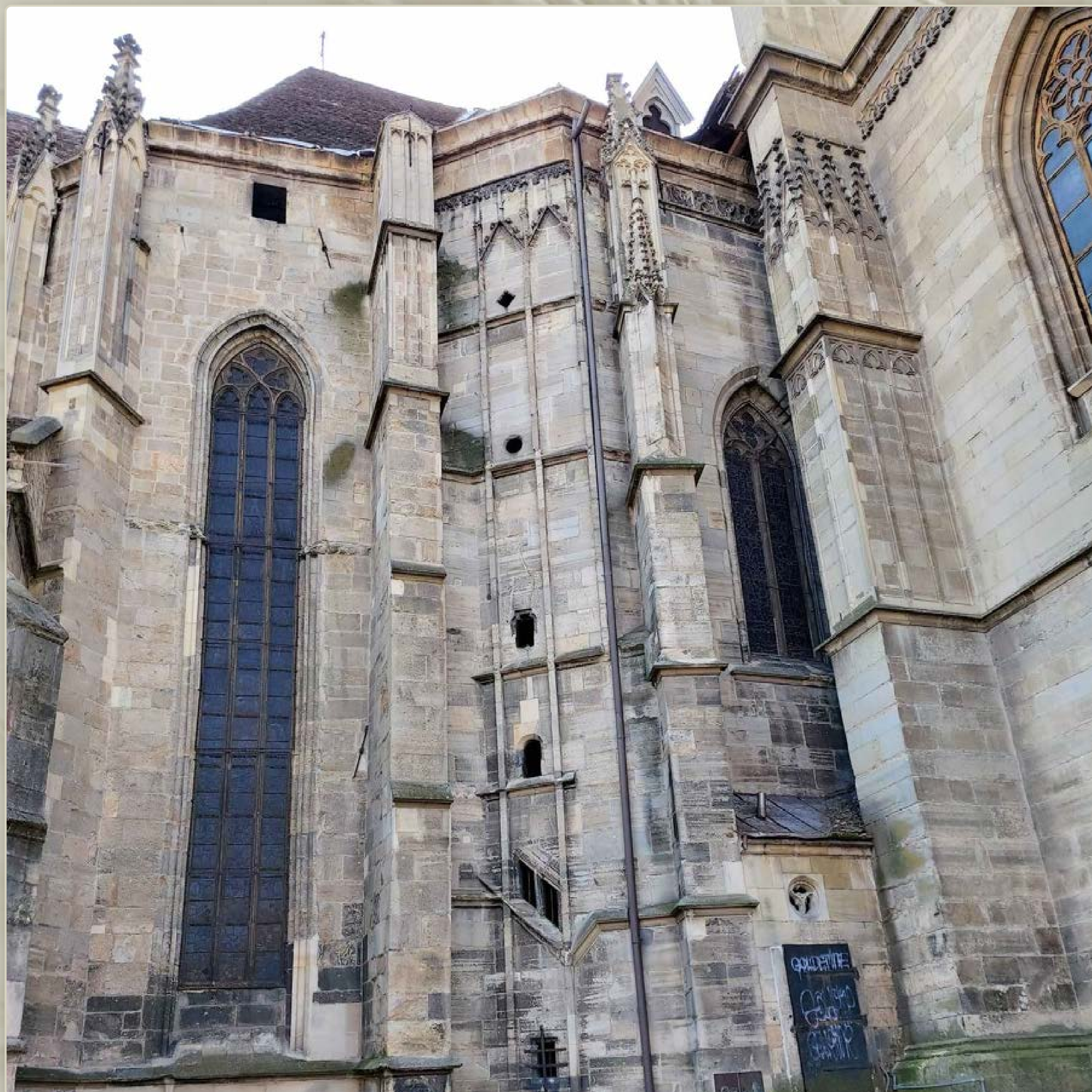
FAȚADA NORDICĂ

ARHITECTURĂ, INTERVENȚII STRUCTURALE, LUCRĂRI DE RESTAURARE A PIETREI, ALTE DETALII

NORTHERN FACADE

ARCHITECTURE, STRUCTURAL INTERVENTIONS, STONE RESTORATION WORKS, OTHER DETAILS

17

NYUGATI BELSŐ TÉR

ÉPÍTÉSZET, TARTÓSZERKEZETI BEAVATKOZÁSOK, EGYÉB RÉSZLETEK

SPAȚIUL INTERIOR VESTIC

ARHITECTURĂ, INTERVENȚII STRUCTURALE, ALTE DETALII

WESTERN INTERIOR SPACE

ARCHITECTURE, STRUCTURAL INTERVENTIONS, OTHER DETAILS

18

